2006 YIL 14 OKTYABR, SHANBA

Qishloq HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 123 (7.116). Sotuvda erkin narxda

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

2006 йилнинг 1 ноябридан бошлаб иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва ижтимоий нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида

Республика аҳолисининг турмуш даражасини янада ошириш ва фуқароларни ижтимоий мадад қилишни кучайтириш мақсадида:

1. 2006 йилнинг 1 ноябридан бошлаб бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар ва ижтимоий нафақалар, стипендиялар ўрта ҳисобда 1,2 баравар оширилсин.

2. 2006 йилнинг 1 ноябридан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудида энг кам:

иш ҳақи – ойига 12420 сўм;

ёшга доир пенсиялар – ойига 24600 сўм;

ягона тариф сеткаси бўйича бошланғич (нулинчи) разряд – ойига 12420 сўм;

болаликдан ногиронларга бериладиган нафақа – ойига 24600 сўм;

зарур иш стажига эга бўлмаган кекса ёшдаги ва меҳнатга лаёқатсиз фуқароларга бериладиган нафақа ойига 14900 сўм миқдорида белгилансин.

3. Белгилаб қўйилсинки, иш ҳақига қўшиладиган устама ва қўшимча ҳақларнинг барча турлари, шунингдек, пенсиялар, икки ёшгача бўлган болаларни тарбиялаётган оналарга, болали оилаларга бериладиган нафақалар ҳамда энг кам иш ҳақига нисбатан белгиланган компенсация ва бошқа тўловлар 2006 йилнинг 1 ноябридан бошлаб мазкур Фармонда белгиланган энг кам иш ҳақи миқдоридан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги вазирликлар, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари, бюджетдан молияланадиган ташкилот ҳамда муассасалар билан биргаликда пенсиялар, нафақалар, стипендиялар, бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг мансаб маошлари миқдорини мазкур Фармондан келиб чиққан ҳолда ўз вақтида қайта ҳисоблаб чиқишни таъминласин.

5. Бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар, нафақа ва стипендияларнинг оширилиши билан боғлиқ харажатлар республика Давлат бюджети ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ҳисобидан амалга оширилсин.

6. Хўжалик ҳисобидаги корхона ва ташкилотлар 2006 йилнинг 1 ноябридан бошлаб мазкур Фармонда белгиланган энг кам иш ҳақига мувофиқ, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва меҳнат сарфини камайтириш, шунингдек, жорий йил бошидан хўжалик юритувчи субъектлар зиммасига тушадиган солиқ юки даражасини пасайтириш ҳисобига иш ҳақи миқдорини оширсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 9 июндаги ПФ-3761-сон Фармони (7-банди истисно қилинган ҳолда) 2006 йил 1 ноябрдан бошлаб ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

8. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бир ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда мазкур Фармонни амалга ошириш юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2006 йил 12 октябрь

Тинч-осойишта ҳаётни қадрлаш ва мустаҳкамлаш, мамлакатимизни ҳар томонлама равнақ топтириш – барчамизнинг асосий вазифамиз

Президент Ислом Каримовнинг Халқ депутатлари Андижон вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги нутқи

Ассалому алайкум, қадрли дўстлар!

Ҳурматли депутатлар!

Бугунги сессия кун тартибига қўйилган асосий масалага ўтишдан олдин кейинги пайтда Андижон вилоятида вужудга келган аҳвол, мавжуд муаммо ва камчиликлар, уларнинг сабаб ва илдизлари ҳақида сизлар билан фикр алмашиб олсак, юзага келган вазиятни соғломлаштириш, ишимизнинг самарасини ошириш бўйича тегишли қарорларга келсак, мақсадга мувофиқ бўларди, деб ўйлайман.

Булар тўғрисида гапирар эканмиз, ҳаммамизнинг, айниқса, вилоят аҳлининг ҳаётида битмас яра бўлиб қолган ўтган йилнинг май ойидаги Андижон воқеалари ҳақида тўхталмасдан ўтолмаймиз.

Содир бўлган террорчилик ҳаракатлари иштирокчилари устидан олиб борилган тергов ишлари ва суд жараёнлари давомида кўп нарсалар аниқлангани, жиноятчилар қилмишига яраша қонуний жазо олгани ҳақида барчангиз хабардорсиз.

Халқаро экстремистик гуруҳлар томонидан пухта ўйлаб ташкил этилган бу ёвуз ҳаракатлар, авваламбор, тинч-осуда ҳаётимиз ва орамизни бузишга, Ўзбекистонни ўзининг мустақил йўлидан қайтаришга, юртимизда конституцион тузумни ағдариш, қандайдир «халифалик давлати»ни ўрнатишдек хомхаёлларни амалга оширишга қаратилгани бугун барчамизга аён.

Бугунги кунда ҳам минтақамизда, ён-атрофимизда сақланиб қолаётган мураккаб вазият, турли таҳдид ва хавф-хатарлар Андижон воқеаларини ҳар томонлама таҳлил қилиш, улардан зарур сабоқ ва хулосалар чиқаришга, заминимизда яшайдиган барча инсонларни доимий огоҳликка даъват этаётганини унутмаслигимиз лозим.

Албатта, бу мудҳиш воқеалар ва уларнинг оқибатида кўпгина одамлар ҳалок бўлишининг тегишли сабаблари ва чуқур илдизлари борлигини ҳаммамиз яхши тушунамиз.

Бу фожиани келтириб чиқарган сабаблар, жумладан, қўпорувчилик ҳаракатларининг четдан туриб ташкил этилгани, бунга узоқ тайёргарлик кўрилгани, катта маблағ ажратилгани ҳақида гапириш ва кўп-кўп далилларни келтириш мумкин. Бўлиб ўтган суд жараёнларида бу ҳақиқат тўлиқ ўз исботини топди ва халқимиз, жамоатчилигимиз бу масалани атрофлича англаб олди.

Лекин қалбларимизни ларзага солган бу фожиани яна ва яна бир бор кўз ўнгимиздан, юрагимиздан ўтказиб, қайғурар эканмиз, оғир бир савол беихтиёр барчамизни қийнайди: қандай бўлдики, ҳаммамиз, биринчи галда, вилоят раҳбарлари, мана шу юрт ҳаётига, унинг эртанги кунига масъул бўлган шахслар, депутатлар ва фаоллар остонамизга кириб келган бундай бало-қазодан ғофил қолдик?

Бу воқеаларга сабаб бўлган ҳолатлар ҳақида, масъулият ҳақида гапирганда, албатта, турли хулосаларга келишимиз мумкин. Авваламбор, шу масалага мутасадди, масъул ва жавобгар бўлган тегишли вазирлик ва идоралар – хавфсизлик хизмати, ҳуқуқ-тартибот ва милиция органлари ўз сезгирлиги ва ҳушёрлигини йўқотгани, ўз вақтида бундай ёвуз хуружларга тайёргарлик ҳаракатларининг олдини олиш ва бартараф этишда ўз куч ва имкониятларини кўрсата олмаганини афсус билан қайд этиш зарур.

Лекин, шу билан бирга, аввало шу заминда яшаётган халқнинг дарду ташвишларидан доимо хабардор бўлиб, кундалик ҳаётда учрайдиган норозилик ва эътирозлардан хулоса чиқариб, бир сўз билан айтганда, одамларнинг кайфияти ва интилишларини инобатга олган ҳолда сиёсат олиб бориш, аҳоли томонидан кўтарилаётган муаммоларни ечиш, агарки уларни ҳал қилиш қўлидан келмаса, бу масалаларни марказий ҳукумат олдига қўйиш ва охирига етказиш – бу кимнинг вазифаси?

Бу биринчи навбатда шу юртнинг тақдири ишониб топширилган вилоят раҳбарлари, авваламбор, вилоят ҳокимининг вазифаси эмасми?

Минг афсуски, вилоятда 2004 йилгача ишлаган собиқ ҳоким ва бугун шу лавозимда ўтирган С.Бегалиев ўз зиммасига юкланган ана шундай ўта масъулиятли вазифаларни уддалай олмади.

Бугун шу нарса тобора аён бўлмоқдаки, ўтган давр мобайнида вилоят ҳаётининг турли соҳаларида, айниқса ижтимоий соҳаларда жиддий ва қўпол хатоларга йўл қўйилган.

Вилоятда ким қандай яшаяпти, ҳар қайси оилада қанча одам ишлайди, қанчаси иш тополмаяпти, улар рўзғорини қандай тебратяпти – ҳаётнинг ўзи талаб қиладиган бундай ўткир саволларни кун тартибига қўйиш ва уларга жавоб топиш устида, афсуски, мутасадди раҳбарлар йиллар давомида бош қотирмасдан келган.

Иккинчи масала – эски совет давридаги тушунча ва қарашлар асосида хўжакўрсинга иш қилиш, кўзбўямачиликнинг авж олиши оқибатида вилоят раҳбарлари халқ ҳаётидан, реал воқеликдан узилиб қолди.

Бу ҳақда гапирганда, вилоятда кўпроқ рақам ва кўрсаткичларни биринчи ўринга қўйиш, уларни асосий дастак қилиб кўрсатиш, лекин бир қарашда юксак натижалар бўлиб кўринадиган бундай ҳолатлар ортида хўжаликларнинг молиявий аҳволи ёмонлашиб, уларнинг қарзга ботиб кетгани, энг асосийси, заҳматкаш деҳқон ўз пешона тери, оғир ва машаққатли меҳнати эвазига қанча даромад оляпти, деган ўта муҳим саволлар четда қолиб кетганини қандай баҳолаш мумкин?

Агарки, ҳоким фақат ўзининг ва уруғ-аймоқларининг манфаатларини кўзлаш, дангиллама уй қуриш, бойлик орттириш билан банд бўлиб, одамлар кўриб турган қинғир-қийшиқ ишларни худдики сезмасдан юрадиган бўлса, туман ва қишлоқларда кўпчиликни қийнайдиган муаммолар сурункасига ечилмасдан қолаверса, бунинг оқибатида жойларда норозилик пайдо бўлишини гўёки билмагандек юраверса, бундай номаъқул ҳолатлар бизнинг олиб бораётган сиёсатимизга қарши чиқадиган ғанимларимиз қўлига бамисоли қурол бериб қўйгандек бўлмайдими? Бунинг натижасида ҳокимиятнинг обрўсига путур етмайдими?

Шу нуқтаи назардан қараганда, мамлакат миқёсида қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш бўйича кенг кўламли ўзгаришлар амалга оширилаётган бир пайтда Андижонда ўз умрини ўтаб бўлган колхоз ва совхозларга хос эски бошқарув тизимини сақлаб қолишга уриниш, фермерлик ҳаракатига йўл бермаслик ҳолатлари давом этганини ҳеч нарса билан изоҳлаб ҳам, оқлаб ҳам бўлмайди.

Андижондек аҳоли ўта зич яшайдиган катта бир вилоят ҳаётини, унинг харажат ва даромадини ҳисоб-китоб қилиш, эртанги режаларни тузиш, яқин ва узоқ келажакда бу юртнинг истиқболи қандай бўлади, деб бош қотириш, кўпчиликни ана шундай мақсадлар сари сафарбар қилиш ишлари, минг афсуски, ўз ҳолига ташлаб қўйилди.

Шу борада кўп марта айтилган бир гапни яна такрорлашга тўғри келади. Ахир, ўзингиз ўйланг, бутун мамлакатимизда бўлгани каби, Андижонда ҳам ер кўпаймаса, сув кўпаймаса, аҳоли тез суръатлар билан ўсиб бораётган бўлса, ниманинг ҳисобидан тирикчилик қиламиз, ниманинг ҳисобидан одамларни боқамиз?

Бугун ҳаётнинг ўзи кескин қилиб ўртага қўяётган мана шундай ўткир саволларга жавоб излаш, ўз ерида меҳнат қилиш, ўзи ва оиласи учун даромад топиш мақсадида бутун имкониятларини, ақл-заковати ва куч-қувватини сарфлашга тайёр бўлган одамларга йўл очиб бериш ўрнига эски тизим, эски ишлаб чиқариш усулларидан ҳалибери халос бўлолмаган, бизларга бўлаверади, деб, янгиликка, ислоҳотларга қарши турган раҳбарлар аслида умумий давлат сиёсатига қарши чиқаётганини ўзи англайдими, йўқми?

Вилоятда илдиз отган яна бир нохуш ҳолат борки, қанчалик аччиқ бўлмасин, бу ҳақда гапиришга мажбурмиз. Бу ерда билимли ва истеъдодли ёшларга, ташаббускор ва изланувчан, ўз мустақил фикрига эга бўлган кадрларнинг ўсиб-улғайишига йўл бермаслик билан боғлиқ кўп-кўп мисолларни келтириш мумкин.

Мана шундай ҳолатлар охир-оқибатда вилоятда маънавий муҳитнинг бузилишига, носоғлом қарашларнинг пайдо бўлишига олиб келди. Вилоят, шаҳар ва туманларнинг раҳбарлари, мутасадди шахсларнинг аҳоли орасида бузғунчи ғояларни тарқатиш билан шуғулланган «Акромийлар», «Ҳизбут-таҳрир» каби зарарли оқимлар вакилларини кўриб-кўрмасликка олгани, бу масаладан ўзини қандайдир четга тортиб, уни фақат ҳуқуқ-тартибот идораларининг иши деб қараб келгани ҳам буни тасдиқлайди.

Надоматлар бўлсинки, «Сен – менга тегма, мен – сенга тегмайман» деган ана шундай кайфият билан томошабин бўлиб яшаш қандай фожиали оқибатларга олиб келишини Андижон воқеалари мисолида ҳаммамиз кўрдик ва бунинг жабрини тортдик.

Қадрли юртдошлар!

Андижон вилоятида содир бўлган ана шу фожиали воқеалар оқибатини бартараф этиш, парокандаликка йўл қўймаслик, вилоятда тинчлик ва барқарорликни сақлаш ва мустаҳкамлаш, олиб борилаётган ислоҳотларни давом эттириш мақсадида давлатимиз, ҳукуматимиз томонидан ўз вақтида тегишли чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, изчиллик билан амалга оширилмоқда.

Бу борада айниқса «Андижон вилоятини 2005-2006 йилларда комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ҳудудий дастури»нинг ҳаётга татбиқ этилиши муҳим аҳамият касб этмоқда.

Бу ҳақда кўп гапирмасдан, авваламбор, одамларнинг кундалик ҳаёти ва кайфиятига бевосита таъсир ўтказадиган соҳа ва тармоқлар ривожи билан боғлиқ баъзи бир рақамларни олиб келсак, ўринли бўлади, деб ўйлайман.

Андижон вилояти бўйича электр тармоқларини ривожлантириш, таъмирлаш ва қайта қуриш борасида 2005 йилда ва жорий йилнинг 9 ойи давомида қўшимча равишда 470 миллион сўмлик қурилиш ишлари амалга оширилди.

Газ таъминотини яхшилаш бўйича 4,7 миллиард сўм, ичимлик суви таъминотини яхшилаш бўйича жами 900 миллион сўм, йўл қурилиши ва кўприкларни капитал таъмирлаш учун 695 миллион сўм, чегара ҳудудларидаги уй-жойларни таъмирлаш, тартибга солиш бўйича 934 миллион сўм ҳажмида иш бажарилгани аҳолининг оғирини енгил қилиш, йиллар мобайнида ечилмасдан келган муаммоларни ҳал этиш масаласига катта ҳисса қўшди.

Энг муҳими, бу ишларнинг асосий қисми биринчи навбатда ушбу соҳалар учун масъул бўлган вазирликлар, хўжалик бирлашмалари ва компаниялар томонидан бажарилганини қайд этиш лозим.

(Давоми 2-бетда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

А.Т.Усмоновни Андижон вилоятининг ҳокими этиб тайинлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-/15-банди/ ва 102- моддаларига мувофиқ:

Аҳмад Тугилович Усмонов Андижон вилоятининг ҳокими этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2006 йил 13 октябрь

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

С.Бегалиевни Андижон вилоятининг ҳокими вазифасидан озод қилиш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-/15-банди/ ва 102- моддаларига мувофиқ:

Сайдулло Бегалиев Андижон вилоятининг ҳокими вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2006 йил 13 октябрь

Андижон вилояти кенгашининг сессияси

13 октябрь куни Халқ депутатлари Андижон вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлиб ўтди. Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Давлатимиз раҳбари ўз нутқида, аввало, кейинги пайтда Андижон вилоятида вужудга келган аҳвол, мавжуд муаммо ва камчиликлар, уларнинг сабаб ва илдизларига эътиборни қаратди.

Президентимиз ўтган йилнинг май ойида рўй берган Андижон воқеалари халқаро экстремистик гуруҳлар томонидан ташкил этилганини яна бир бор таъкидлади. Бу ёвуз ҳаракатлар, авваламбор, тинч-осуда ҳаётимизни бузишга, Ўзбекистонни ўзининг мустақил йўлидан қайтаришга, юртимизда конституцион тузумни ағдаришга қаратилгани бугун барчамизга аён.

Андижон вилоятида содир бўлган ана шу фожиали воқеалар оқибатини бартараф этиш, вилоятда тинчлик ва барқарорликни янада мустаҳкамлаш, ислоҳотларни давом эттириш мақсадида давлатимиз, ҳукуматимиз томонидан зарур чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, изчиллик билан амалга оширилмоқда. Бу борада, айниқса, Андижон вилоятини 2005-2006 йилларда комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ҳудудий дастурининг ҳаётга татбиқ этилиши муҳим аҳамият касб этмоқда.

Президентимиз шу ўринда одамларнинг кундалик ҳаёти ва кайфиятига бевосита таъсир ўтказадиган соҳа ва тармоқлар ривожи билан боғлиқ баъзи муҳим рақамларга эътиборни қаратди.

Андижон вилояти бўйича электр тармоқларини ривожлантириш, таъмирлаш ва қайта қуриш борасида 2005 йилда ва жорий йилнинг 9 ойи давомида қўшимча равишда 470 миллион сўмлик қурилиш ишлари амалга оширилди.

Газ таъминотини яхшилаш бўйича 4,7 миллиард сўм, ичимлик суви таъминотини яхшилаш бўйича жами 900 миллион сўм, йўл қурилиши ва кўприкларни капитал таъмирлаш учун 695 миллион сўм, чегара ҳудудларидаги уй-жойларни таъмирлаш, тартибга солиш бўйича 934 миллион сўм ҳажмида иш бажарилгани йиллар мобайнида ечилмасдан келган муаммоларни ҳал этишда муҳим аҳамият касб этди.

Аҳоли соғлигини муҳофаза қилиш бўйича қабул қилинган умумдавлат дастурларига мувофиқ вилоятда 2005 йилда 9 та даволаш муассасаси ва 17 та қишлоқ врачлик пункти барпо этилди. Бу вилоятда тиббий хизмат кўрсатиш кўламини кенгайтириш ва сифатини ошириш имконини бермоқда.

(Давоми 2-бетда)

Катта карвон хирмони

Йиғим-теримнинг олдинги сафларида бораётган Қашқадарё вилояти деҳқонлари давлатга пахта сотиш шартномавий режасини бажардилар. Эл хирмонига 426 минг тоннадан зиёд "оқ олтин" етказиб берилди.

Қашқадарёда кейинги йилларда аграр тармоқ барқарор ривожланиб, пахта хом ашёси етиштириш ва уни қайта ишлашда муайян ютуқларга эришилмоқда. Бинобарин, бу йилги сув камчил бўлган шароитда ҳам мисли кўрилмаган натижа қайд этилди. Ҳосилнинг 85 фоизи биринчи навга қабул қилинди.

Вилоят хирмонига Касби, Миришкор, Нишон, Қарши, Муборак, Яккабоғ, Шаҳрисабз ва Китоб туманлари пахтакорлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

(Давоми 3-бетда)

Салмоқли улуш – фермерларники

Деҳқончиликдаги кўп йиллик тажрибалар, техника кучи, ўғит, ёниғидан ва сувдан самарали фойдаланиш туфайли Самарқанд далаларида мўл ҳосил яратилди.

Йиғим-терим уюшқоқлик билан ташкил этилганлиги эса эл хирмонига 248000 тонна "оқ олтин" етказиб бериб, йиллик режани муваффақиятли бажаришда асосий омиллардан бири бўлди.

(Давоми 3-бетда)

Чўлда унган дурдона

Жиззах вилоятининг танти деҳқонлари зафар маррасига етиб келдилар. Вилоят пахтакорлари Жиззахнинг мураккаб тупроқ шароитида гектаридан 23 центнердан ҳосил олишиб, 234 минг тонналик пахта хирмонини бунёд этдилар. Йиғиштириб олинган пахта хом ашёсининг қарийб ҳаммаси юқори навларга қабул қилинди.

Бу ютуқлар замирида, авваламбор, сўнгги йилларда қишлоқ хўжалик соҳасида амалга оширилаётган самарали ислоҳотлар, ерга эгалик ҳиссининг ортганлиги, фермерчиликка кенг йўл очиб берилганлиги ётади.

– Кўплаб фермер хўжаликларимиз биринчи теримдаёқ шартномавий режаларини уддалашди, - дейди вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғи Файзулла Салоҳиддинов.

(Давоми 3-бетда)

Манфаатдорлик шарофати

Сирдарёликлар эл хирмонига 248 минг тонна юқори навли "оқ олтин" етказиб бериб, дастлабки довондан ошдилар.

— Бу меҳнат зафарига Сайхунобод, Сирдарё, Боёвут, Гулистон, Сардоба, Ховос туманлари муносиб ҳисса қўшди, - дейди вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Ойбек Ашурматов. – Ер эгали бўлгач, меҳнатга муносабат тубдан ўзгарди. Ер замин билан тиллаша оладиган деҳқонларга берилди. Бу биринчи омил бўлса, иккинчидан, республикамиз ҳукумати вилоятимизда ирригация-мелиорация ишларини тезлатиш, ёпиқ ва очиқ ариқ-зовурларни тозалашга жуда катта ёрдам берганлигидир.

(Давоми 3-бетда)

Тинч-осойишта ҳаётни қадрлаш ва мустаҳкамлаш, мамлакатимизни ҳар томонлама равнақ топтириш – барчамизнинг асосий вазифамиз

(Боши 1-бетда)

Ҳозирги вақтда Андижон заминида истиқомат қилаётган қарийб 2 миллион 400 минг аҳолининг 55 фоизи, яъни ярмидан кўпи меҳнатга лаёқатли бўлиб, бу ўз навбатида одамларни иш билан таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратишни тақозо этмоқда.

Ўтган йили Андижон вилоятининг чегара ҳудудида жойлашган туманларидаги кам таъминланган оилаларда чорвачилик ва паррандачиликни ривожлантириш учун аниқ мақсадли микрокредитлаш дастури қабул қилиниб, амалга оширилганидан ҳам, ўйлайманки, кўпчилигингиз хабардорсиз.

Ана шу дастур доирасида 2006 йилнинг бошида 4 мингдан зиёд оилага жами 2,5 миллиард сўмлик микрокредит берилди, 9 минг 300 та, жумладан, аёллар учун 4 минг 700 та янги иш ўрни ташкил этилди. Бу эса ўз навбатида аҳоли учун 1 миллиард 105 миллион сўм даромад олиш имконини берди.

Бу борада яна бир муҳим ҳукумат дастурини, яъни «Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва молларини кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарор бўйича амалга оширилаётган ишларни алоҳида таъкидлаш зарур.

Шуни айтиш керакки, бу қарор, биринчидан, кам таъминланган оилаларни моддий қўллаб-қувватлаш борасида янги имкониятлар туғдирмоқда.

Иккинчидан, хонадонлардаги ортиқча ишчи кучини меҳнат билан банд қилиш ва улар учун барча ишчи-хизматчилар қатори меҳнат дафтарчаси очиш, пенсия дафтарчасига эга бўлиш, пенсия бадалларини жамғариб бориш каби қонуний ҳуқуқлардан фойдаланишга кенг йўл очиб бермоқда.

Бугунги кунда тўрт мучаси соғ, куч-ғайрати бор, энг муҳими, меҳнат қилишга иштиёқи ва интилиши бўлган одамларни иш билан таъминлаш масаласи ҳукуматнинг, барча бўғиндаги давлат идораларининг асосий вазифаси бўлиши керак. Биз амалга ошираётган дастурлар ва чора-тадбирлар аввало инсон манфаатларини таъминлашга қаратилиши зарур.

Ушбу қарорга мувофиқ, 4 минг 900 га яқин оилага қорамол сотиб олиш учун қарийб 3 миллиард сўм миқдорида кредит ажратилди. Шу билан бирга, жорий йилнинг 9 ойи давомида ҳомийлар ҳисобидан 3 минг 390 та кам таъминланган оилага бепул сигир тарқатилди.

Вилоятда аҳоли даромадларининг ўтган йилга нисбатан 30 фоизга, жон бошига олинган даромадлар миқдори эса 28 фоизга ўсганини одамлар ҳаётида бўлаётган ана шундай ижобий ўзгаришлар натижаси сифатида қабул қилишимиз керак.

Ўтган йили банклар томонидан вилоятдаги 40 та саноат корхонасига 3 миллиард 800 миллион сўм ва 8,5 миллион АҚШ доллари миқдоридаги кредит берилгани, шу йилнинг 9 ойи мобайнида эса вилоятда жойлашган енгил саноат корхоналарига 6,6 миллион АҚШ доллари миқдорида кредитлар жалб қилингани янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга солишга хизмат қилди.

Шулар қаторида "Навоий" ва "Антекс" акциядорлик жамиятлари, "Инвесттекс", "Олтинкўл" ва "Булоқбоши хаулуд" қўшма корхоналарининг чет эл инвестициялари ҳисобидан ишга туширилиши вилоят иқтисодиётини ривожлантиришга муҳим ҳисса бўлиб қўшилиши шубҳасиз.

Буларнинг барчаси Андижондаги ишлаб чиқариш корхоналарини қўллаб-қувватлаш, шу тариқа одамларни иш ва доимий даромад манбаи билан таъминлаш масаласи давлатимизнинг доимий эътиборида бўлиб келаётганини кўрсатади.

Яна бир муҳим масала – ижтимоий тўловлар масаласини оладиган бўлсак, шу йилнинг олти ойида пенсионер ва ижтимоий нафақа олувчилар учун 62,6 миллиард сўм маблағ сарфлангани, вояга етмаган фарзандлари бор оилаларга 8,5 миллиард сўм, 2 ёшгача бўлган фарзанд тарбияси билан машғул оналарга эса 6,7 миллиард сўм нафақа тўланганини таъкидлаш лозим.

Аҳоли соғлиғини муҳофаза қилиш бўйича қабул қилинган умумдавлат дастурларига мувофиқ вилоятда 2005 йилда 9 та даволаниш муассасаси ва 17 та қишлоқ врачлик пункти барпо этилгани тиббий хизмат кўрсатиш кўламини кенгайтириш ва сифатини ошириш имконини бермоқда.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида вилоятда 15 та тиббиёт муассасасида капитал таъмирлаш ва реконструкция қилиш ишлари якунига етказилди, уларнинг 30 тасида эса бундай ишлар давом эттирилмоқда.

Айниқса, Андижон давлат тиббиёт институти шифохоналари Япония ҳукуматининг гранти асосида берилган 87 минг АҚШ доллари миқдоридаги замонавий диагностика ва даволаш ускуналари билан таъминлангани алоҳида эътиборга молик.

Мактаб таълимини ривожлантириш умуммиллий дастури доирасида вилоятда биргина жорий йилнинг ўзида 64 та мактаб капитал, 13 та мактаб эса жорий таъмирлангани, 8 та касб-ҳунар коллежининг фойдаланишга топширилгани ёшларимизнинг замонавий билим ва ҳунар эгаллаш имкониятларини янада кенгайтиришга хизмат қилади.

Албатта, бундай ўзгариш ва янгиланишлар ҳақида кўп гапириш мумкин, лекин шу ўринда табиий бир савол туғилади: мавжуд социал-ижтимоий аҳволни яхшилаш ва тўпланиб қолган муаммоларни ечиш учун вилоят раҳбарияти томонидан нега ўз вақтида зарур чоралар кўрилмади? Нега шу аҳволга қараб, қўл қовуштириб ўтириш керак? Қани, айтинглар, мана шундай муҳим масалаларни ҳал қилиш учун кимдир тепадан туриб албатта туртки бериши, ҳайфсанлар билдириши ва раҳбарларнинг қулоғидан тортиб туриши керакми? Вилоятда бундай иш услубининг табиий ҳолга айланиб қолганига чидаш мумкинми ўзи?

Барчангизга яхши маълумки, вилоятнинг собиқ ҳокими Қ.Обидов вазифасидан озод қилинганидан кейин Андижон вилоятида униб-ўсган, кўпгина масъулиятли лавозимларда тажриба орттирган, жумладан, Тошкент вилоятида, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигида раҳбарлик вазифаларида ишлаган Сайдулло Бегалиевга биз мавжуд муаммоларни ҳал қилишга билим ва тажрибаси етади, деб катта ишонч ва умид билдирган эдик.

Бу одам катта-кичик раҳбарлар ва жамоатчиликни ўз атрофида бирлаштиради, қатъият ва талабчанлик, керак бўлса, қаттиққўллик кўрсатади, бир сўз билан айтганда, вилоятдаги вазиятни тубдан ўзгартиради, турли-туман қинғир ва нопок ишларга барҳам беради, деб ишонч билдиришга асосимиз бор эди. Шуни ҳам айтиш керакки, янги раҳбарга бу йўлда керакли ёрдам, кўмак ва маслаҳат беришдан ҳеч ким четда тургани йўқ.

Лекин бугун бир ҳақиқатни очиқ айтишга мажбурмиз: С.Бегалиев бу лавозимга келиши билан вилоятдаги долзарб ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ечиш бўйича бирон-бир амалий дастур ёки ташаббус билан чиққани йўқ.

Аксинча, у мавжуд аҳволни ўнглаш, вилоятда изланиш, тадбиркорлик ва ишбилармонлик муҳитини жонлантириш, бу соҳа вакилларини ҳар қандай зўравонлардан ҳимоялаш, одамларга ижобий таъсир ўтказиш масаласида заиф эканини кўрсатди.

Вилоятнинг собиқ раҳбарияти даврида шаклланган яроқсиз иш услубини ўзгартириш, маънавий муҳитни яхшилашга унинг қурби-қудрати, энг муҳими, талабчанлик ва қатъияти етмаганини бугун кўпгина мисолларда кўриш мумкин.

Шуни қайд этиш лозимки, С.Бегалиев вилоятга раҳбарлик қилган даврда илгариги хўжакўрсинлик, дабдабали рапортлар бериш, бўлаётган ишларни бўяб кўрсатиш, мақтанчоқлик ҳолатларига чек қўйиш ўрнига, ўзини яхши кўрсатиш учун сохта маълумотлар ва кўпиртирилган ахборотлар беришдек номақбул иш услуби давом эттирилди.

Бу одам лавозимга келганидан кейин орадан кўп ўтмай ён-атрофига ўзига содиқ ва тили бир бўлган, давлат ҳамёнини худдики ўзининг ҳамёни деб биладиган нопок шахсларни тўплаб, маҳаллийчилик ва қабилачиликка берилиб кетгани бугун ошкор бўлмоқда.

Прокуратура идоралари томонидан ўтказилган текшириш ва тергов ишлари натижасида Андижон шаҳрининг собиқ ҳокими А.Собиров, унинг қурилиш бўйича муовини А.Ҳамзаев, вилоят ҳокимининг қурилиш бўйича ўринбосари Э.Воҳидов – бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин – давлат ҳисобидан, авваламбор, уй-жой, лицей ва коллежлар қуриш, ижтимоий соҳа учун ажратилган маблағларни ўғирлаш ва талон-тарож қилиш билан шуғуллангани аниқланди. Ва бу шахслар қилмишига яраша жиноий жавобгарликка тортилиб, тегишли жазосини олди.

Бундай қонунга хилоф бошқа хатти-ҳаракатлар бўйича прокуратура идоралари томонидан суриштирув ва тергов ишлари давом эттирилмоқда.

Ана шундай номаъқул ишлар қаторида ҳали аниқлик киритиш зарур бўлган, ҳеч қандай ақлга сиғмайдиган кирдикорлар, яъни Андижон шаҳри ва Олтинкўл туманида вилоят раҳбари учун давлат ҳисобидан данғиллама шахсий уйлар қуриш ва бошқа турли бемаза ишларга ҳам қонуний баҳо берилиши кутилмоқда.

Андижон воқеалари таҳлили ҳам шуни кўрсатмоқдаки, бу жиноий хатти-ҳаракатларда қатнашганларнинг аксарияти ғўр, ҳаёт тажрибаси етарли бўлмаган адашган ёшлардир. Вилоятда уларнинг муаммолари билан қизиқиш, очиқ мулоқот қилиб юрагига етиб бориш, қандай кун кечираётгани, эртанги келажаги тўғрисида қайғуриш бўйича етарлича иш олиб борилмаган. Аксинча, мана шу муҳим масалаларга масъул раҳбарлар эса фақат ўз манфаатини ўйлаб, етти пуштига етадиган бойлик ва мол-дунё тўплашга берилиб кетган. Бундай раҳбарлар етказган моддий зарар ҳақида рақамларни келтириш мумкин, лекин уларнинг халқимизга етказган маънавий зарарини нима билан ўлчаб бўлади?! Бундай кимсалар бир нарсада қаттиқ янглишади, яъни ўзларининг кирдикорларини оддий одамлар, эл-юрт билмайди, деб ўйлайди. Ваҳоланки, одамлар ҳаммасини билади, аммо ўзбекчилик, андиша, юз-хотир деган гаплар бор. Ана шундай тушунчаларни суиистеъмол қилиш одамларга нисбатан хиёнат эмасми?!

Вилоятдаги бюджет ташкилотлари ва муассасаларида ўтказилган тафтиш ва текширишлар натижасида 1,2 миллиард сўмлик бюджет маблағининг қонунга хилоф равишда сарфлангани аниқлангани ҳам мана шундай масъулиятсизлик оқибатидир.

Вилоят иқтисодиётидаги етакчи тармоқ бўлмиш қишлоқ хўжалигини оладиган бўлсак, бу борадаги ишларнинг аҳволи ҳам талабга жавоб бермайди.

Маълумки, жорий йилда ҳукумат томонидан вилоят хўжаликлари учун етарли миқдордаги сифатли уруғлик, ёқилғи-мойлаш материаллари, минерал ўғит, техника воситалари ва бошқа ресурслар шартнома асосида ўз вақтида етказиб берилди.

Энг муҳими, Яратганимизга минг бора шукрона айтишимиз керак – бу йил ҳам биздан ўз марҳаматини дариғ тутмади. Мана, ҳатто табиий шароити энг мураккаб бўлган Қорақалпоғистон Республикаси, Бухоро вилояти каби минтақаларимизда ҳам қишлоқ хўжалиги соҳасида ижобий натижаларга эришилмоқда.

Лекин, минг афсуски, ер ва сув шароити, коммуникациялар, табиий ва меҳнат ресурслари нуқтаи назаридан катта имконият ва устунликка эга бўлган Андижон вилоятида эса, ҳукумат томонидан барча зарур шароитлар яратиб берилаётганига қарамасдан, бу борада ижобий ўзгаришлар сезилмаяпти.

Бугунги кунда мамлакатимизнинг аксарият вилоят ва туманлари ўз шартнома режаларини ошириб бажараётган бир пайтда Андижон вилоятида пахта йиғим-терим суръати кундан-кунга пасайиб бораётгани, вилоятнинг ўз зиммасига олган мажбуриятларни бажариши хавф остида қолаётгани жиддий хавотирлик уйғотмоқда.

Афсуски, бундай ачинарли ҳолат бу ерда кейинги икки йилдан буён сурункали тус олмоқда. Ўтган йили вилоят бўйича 225 та хўжалик томонидан шартнома режасининг бажарилмаслиги оқибатида давлатга 44 минг 827 тонна пахта хом ашёси етказиб берилмади, 11,5 миллиард сўм ҳажмидаги даромад бой берилди. Бошқача айтганда, хўжаликлар, умид билан меҳнат қилган одамлар шунча бойликдан маҳрум бўлди.

Бундай оқсоқлик ғаллачилик соҳасида ҳам яққол кўзга ташланмоқда. Буни ўтган йили 3 минг 530 та хўжаликдан 184 таси томонидан шартнома режаси бажарилмагани, бунинг натижасида 7 минг тонна дон кам етказиб берилгани мисолида ҳам кўриш мумкин.

Жорий йилда эса 5 минг 91 та хўжаликдан 940 таси шартнома режасини бажармагани туфайли давлатга 13 минг 620 тонна дон кам етказиб берилди.

Ишга эскича ёндашув, одамларда ерга ва мулкка эгалик ҳиссиёти, ўз меҳнатидан манфаатдорлик туйғусини уйғота олмаслик натижасида вилоятда фермерларнинг ялпи ҳосил миқдоридаги улуши республика бўйича энг паст даражани, яъни ғаллачилик бўйича 56 фоиз, пахтачилик бўйича эса 65 фоизни ташкил этмоқда. Қани, айтинглар-чи, Асака, Улуғнор ва Пахтаобод туманлари мисолида фермерлар ҳаракатини ривожлантириш қандай сезиларли натижалар бериши вилоят раҳбариятини ҳеч нарсага ўргатмадими?

Республика ҳукумати, тегишли вазирлик ва идоралар томонидан Андижон вилоятидаги ижтимоий масалаларни ўз вақтида ҳал қилиш бўйича кўрсатилаётган доимий эътибор ва ёрдамга қарамасдан, бу соҳада ҳам талай камчилик ва нуқсонлар мавжудлигидан кўз юмиб бўлмайди.

Айниқса, уй-жой фондларининг иссиқлик ва ичимлик суви билан етарлича таъминланмаётгани, аҳолининг табиий газга бўлган эҳтиёжи тўлиқ қондирилмаётгани, газ тармоқларига ноқонуний равишда уланиш ҳолатларининг ортиб бораётгани аҳолида ҳақли эътироз уйғотмоқда.

Оқибатда табиий газ ва электр энергияси учун тўловларни ундиришда жиддий муаммолар пайдо бўлмоқда. 2006 йил давомида шаҳар ва туман тармоқларида истеъмол қилинган 15,6 миллиард сўмлик газ учун тўловларнинг атиги 48 фоизи ундирилгани ҳам бу фикрни исботлайди.

Бундай салбий мисолларни яна кўплаб келтиришимиз мумкин.

Албатта, давлатимиз, ҳукуматимиз бундан буён ҳам барча ҳудуд ва минтақаларимиз қатори Андижон вилоятига ҳам зарур ёрдам ва кўмак кўрсатишда давом этади. Лекин, шу билан бирга, вилоятнинг ўзида ҳам ҳаракат, интилиш бўлиши керакми-йўқми?

Ахир, Яратганимиз ҳам, сендан – ҳаракат, мендан – баракат, деб ўз бандаларини интилиш билан яшашга даъват этиши бежиз эмас-ку. Аввало, эл-юртга етакчи бўлган, шу масъулиятни зиммасига олган раҳбарлар ана шундай янгиликка интилиш, изланиш ҳаракатларига бош бўлиши, ибрат кўрсатиши шарт.

Аммо афсус билан такрор айтишга тўғри келадики, Андижон вилоятидаги аҳвол бундай хулосалар чиқаришга асос бермайди.

Бугунги замонавий талабларга жавоб бера олмаслигини, ўз фаолиятида йўл қўйган хато ва нуқсонларни тан олиб, бундай масъулиятли вазифани бажаришга ўзининг заиф эканини тушуниб С.Бегалиев эгаллаб турган вазифасидан озод қилишни сўраб, ариза билан мурожаат қилди.

Сиз, ҳурматли депутатлардан ана шу масала бўйича ўз муносабатингизни билдиришингизни сўрайман.

Энди сизлар билан вилоятнинг янги раҳбарини тайинлаш масаласига ўтишимиз лозим.

Очиғини айтадиган бўлсак, бу масала бугунги кунда Андижон вилояти шароитида ўта оғир ва мураккаб, масъулиятли ва нозик муаммога айланганини алоҳида таъкидлаш зарур.

Андижон воҳаси ҳақида, унинг кўҳна тарихи, бу гўзал юртда қандай ажойиб инсонлар яшаётгани, улар ўзининг ғурури ва қадр-қимматини нақадар юксак тутиши ҳақида мен илгари ҳам кўп гапирганман.

Барчамиз яхши тушунамизки, Парвардигоримизнинг ўзи ҳар қайси инсон, ҳар қайси элга ўзига хос ақл-идрок, куч ва қудрат, хусусият ва аломатларни ато этади. Шу нуқтаи назардан қараганда, бошқа вилоятларимизни камситмаган ҳолда, Андижон халқи ўзининг азму шижоати, янгиликка интилиши, тадбиркорлиги билан ҳамиша ажралиб туради, десак, ҳеч қандай хато бўлмайди.

Бу қадимий заминда кўпни кўрган, ўзига, ўзининг кучи ва салоҳиятига ишонган, меҳнаткаш, ор-номусли одамлар яшайди. Андижон эли ўзининг қандай буюк зотларнинг авлоди эканини, қандай бебаҳо мерос соҳиби эканини яхши англайди. Бу замин дунёга Бобур Мирзо, Чўлпон каби улуғ инсонларни бергани билан барчамиз ҳақли равишда фахрланамиз.

Бугун мен сиз, ҳурматли Андижон аҳли вакиллари билан рўпара бўлиб, хаёлан ўтган йили содир бўлган воқеаларга қайтиб бир фикрни очиқ айтишим зарур: бошимизга оғир мусибат ва офат тушган 13 май куни тонг саҳарда мен Андижонга етиб келиб, ярим кечагача сизлар билан бирга бўлиб, бу мудҳиш фожиаларни бартараф этиш бўйича биргаликда ҳаракат қилдик.

Энг муҳими, Андижон аэропортига қадам қўйишим билан мен биринчи бўлиб ким билан учрашишни сўрадим? Аввало, маҳалла оқсоқоллари, Андижон фахрийлари, эл-юрт кайвонилари билан. Улар билан учрашиб, мана шундай оғир ва ҳал қилувчи дамда ҳар томонлама маслаҳатлашиб, фикрлашиб олганимиз нақадар тўғри бўлганини бугун орадан шунча вақт ўтиб, кўп нарса очилганидан кейин яна бир карра чуқур ҳис этмоқдаман.

Мен ўшанда оқсоқолларга мурожаат қилиб, боринглар, уйларга, маҳаллаларга киринглар, масжидларга боринглар, Андижоннинг обрўли одамлари, имом-хатиблар билан учрашинглар, уларга бу воқеаларнинг сабабларини, террорчиларнинг ғаразли мақсадларини, агарки бу офатнинг олдини олмасак, қанча-қанча бегуноҳ одамлар ҳалок бўлиши, нафақат Андижон шаҳри, бутун водий портлаб кетиши муқаррарлигини тушунтириб беринглар, деб илтимос қилганим ҳозиргидек эсимда.

Сизларнинг эрталабдан шу ишга киришиб, халқ ичига кириб, одамларнинг юрагига етиб борганингиз, Андижон эли ўзининг ақл-заковатини ва имон-эътиқодини ишга солиб оёққа тургани натижасида жангари тўдалар, ақлини йўқотган кимсалар ўз ёвуз мақсадига эриша олмади – Андижон халқи уларга эргашмади.

Мен, шу фурсатдан фойдаланиб, эл бошига иш тушган ана шундай оғир синов дамларида вилоят аҳлининг ўз мардлиги, иродаси ва қатъиятини кўрсатиб, ўз юртига содиқ бўлиб қаттиқ тургани учун бутун Андижон аҳлига таъзим қиламан.

Ҳурматли дўстлар!

Бугунги сессия кун тартибига қўйилган масала тўғрисида, яъни Андижон вилоятининг янги раҳбарини тайинлаш ҳақида сўз юритар эканмиз, қандай оғир бўлмасин, мана шу охирги йилларда вилоят собиқ ҳокимларининг қилмишлари, нопок ишларини эслаб, кўз ўнгимиздан ўтказиб, зарур сабоқ ва хулоса чиқаришни ҳаётнинг ўзи биздан талаб қилади.

Нега деганда, бу мураккаб масалани ечмоқчи эканмиз, унга ўта жиддий қараб, имкон борича бошқа адашишга йўл қўймаслигимиз, етти ўлчаб, бир кесишимизни бугунги таҳликали даврнинг ўзи тақозо этмоқда.

Бу масалада – очиқ айтишим керак – С.Бегалиевнинг қатъиятсиз ва заифлиги кўпдан бери маълум бўлган бўлса-да, Андижон вилоятини бошқаришга қурби етадиган, юзимизни ерга қаратмайдиган муносиб раҳбар топиш учун қанча-қанча номзодларни ўрганишга тўғри келди.

Андижон вилоятидаги бугунги вазиятни холисона баҳолаган ҳолда, авваламбор, шу юртда яшаётган одамларни рози қилиш, тинч ва осойишта ҳаётни асраб-авайлаш, мустаҳкамлаш учун вилоят олдида турган оғир ва масъулиятли вазифаларни ўз зиммасига олишга қодир бўлган раҳбарни танлаш кераклигини ҳаммамиз яхши ҳис қиламиз, албатта.

Юқорида билдирилган барча фикрларни инобатга олиб, сиз, ҳурматли халқ ноиблари олдида бу лавозимга бугунги кунда Наманган вилояти ички ишлар бошқармаси бошлиғи вазифасида ишлаб келаётган Аҳмад Усмонов номзодини тавсия этишга қарор қилдик.

Агарки, бу номзоднинг таржимаи ҳоли ҳақида қисқача тўхталадиган бўлсак, у 1957 йили Самарқанд вилоятининг Қўшработ туманида туғилган. 1981 йили Самарқанд давлат университетининг ҳуқуқшунослик факультетини тамомлаган.

Ўз фаолиятини оддий ҳуқуқшунос-маслаҳатчи вазифасидан бошлаб, ҳуқуқ-тартибот идораларида ишлаган, Жиззах ва Сирдарё вилоятларида масъул лавозимларда фаолият кўрсатган, 2003-2004 йиллар мобайнида ички ишлар вазирининг ўринбосари вазифасида хизмат қилган.

Кейинги икки йилдан буён у Наманган вилоятида ички ишлар бошқармаси бошлиғи вазифасида ишлаб келмоқда.

А.Усмонов ўзининг ишга масъулият билан қараши, қатъияти, энг муҳими, оддий одамларнинг тили ва дили, дарду ташвишларини тушуниши билан алоҳида ажралиб туришини айтиш лозим.

У турли вилоятларда ишлаган пайтида қишлоқ хўжалиги соҳаси билан ҳам таниш бўлиб, деҳқончиликнинг сирларини ўрганиб, меҳнаткашлар ҳаётини яқиндан билиш учун астойдил ҳаракат қилиб, анча тажриба орттиргани ҳам бизга маълум.

Энг асосийси, Андижонда кўпгина соҳаларда мавжуд бўлган қонун бузилиши ҳолатларини бартараф этиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, ҳали бери ечилмасдан келаётган муаммоларни ҳал этиш учун бу инсоннинг билими ва тажрибаси, салоҳияти ва қатъияти етарли, деган фикр билан А.Усмоновни ушбу масъул вазифа – Андижон вилояти ҳокими лавозимига тавсия этмоқчиман.

Сиз, ҳурматли халқ ноибларининг бу номзод бўйича ўз муносабатингизни билдиришингизни сўрайман.

Азиз дўстлар!

Бугунги кунда бутун халқимиз каби Андижон аҳлининг ҳам онгу тафаккури, дунёқараши тубдан ўзгармоқда. Улар энди оқ билан қоранинг фарқини, баландпарвоз гаплар нимаю амалий иш нима эканини жуда яхши билади.

Энг муҳими, бугун Андижон заминида ҳам катта орзу-умидлар билан янги авлод ҳаётга кириб келмоқда. Уларнинг муносиб вакиллари, улар эришаётган дастлабки умидбахш ютуқларни ҳаётимизнинг кўплаб жабҳаларида кўриш мумкин ва бу барчамизга катта қувонч ва мамнуният бағишлайди.

Ўзингиз айтинг, Андижонда барпо этилган ўнлаб академик лицей ва коллежларда замонавий илм-ҳунарларни, иккита-учталаб хорижий тилларни, компьютер технологияларини эгаллаётган, озодлик ҳавосидан тўйиб нафас олаётган фарзандларимизни «халифалик» деган таги пуч, ёлғон гаплар билан алдаб, онгини ўзгартириб бўладими?

Ҳаммангиз гувоҳсиз – истиқлол шарофати билан мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини, жумладан, диний эътиқод эркинлигини таъминлаш борасида жуда катта амалий ишлар қилинди ва қилинмоқда.

Бу ҳақда гапирганда, авваламбор, неча йиллар давомида тақиқлаб келинган дину диёнатимиз тиклангани таъкидлаш лозим. Буни, узоққа бормасдан, мана шу Андижон вилоятида ҳозирги кунда 181 та масжид фаолият олиб бораётгани мисолида ҳам кўриш мумкин. Ҳолбуки, шўро даврида уларнинг сони бор-йўғи 12 тани ташкил қилар эди.

Ўйлайманки, мана шу биргина рақамнинг ўзи ҳам кўп нарсани англатади.

Минг шукрки, бугун халқимизнинг асрий орзу-армонлари ушалиб, ўз тақдиримизни ўз қўлимизга олиб, озод ва эркин ҳаёт кечиряпмиз, миллий урф-одатларимиз, тилимиз, динимизга, эътиқод эркинлигига ҳеч ким дахл қилаётгани йўқ.

Мана шундай тинч, осуда ва мазмунли ҳаётимизнинг қадрига етиш, мамлакатимизни ҳар томонлама равнақ топтириш учун, фарзандларимизнинг бахтли келажаги учун белимизни маҳкам боғлаб меҳнат қилиш барчамизнинг инсоний бурчимиздир.

Шу борада ҳозирги кунда олдимизда турган катта мақсад ва вазифаларни амалга ошириш фақат ва фақат ўзимизга, ўз ақл-заковатимиз ва куч-ғайратимизга боғлиқ эканини ҳеч қачон унутмаслигимизни истардим.

Такрор айтмоқчиман – ҳаммамиз учун буюк бойлик бўлган тинчлик ва осойишталикни асраш, доимо огоҳ бўлиб яшаш бугунги таҳликали замонда қандай муҳим аҳамият касб этаётганини сизларга тушунтириб ўтиришнинг ҳожати йўқ, деб ўйлайман.

Бу йўлда, авваламбор, эл-юртнинг тақдири учун жавобгар бўлган катта-кичик раҳбарлар, депутатлар ва фаоллар фидойилик ва курашчанлик намунасини кўрсатиши керак.

Ана шундай мураккаб ва кескин бир даврда ўз-ўзимизга, биз киммиз, қандай буюк зотларнинг авлодимиз, деган саволни бериб, ҳаётий позициямизни аниқ белгилаб олишимиз, ўз юртимизни ўзимиз ҳимоя қилиб яшашимиз ҳам қарз, ҳам фарз, деб ўйлайман.

Ҳеч қачон унутмайликки, биз – темурийлар, бобурийлар авлодимиз. Бу авлод ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмаган ва қарам бўлмайди, кимнингдир ишораси, кўрсатмасига қараб ўз ҳаётини қурмайди.

Ишончим комилки, тарихда кўп-кўп синов ва машаққатларни кўрган, мард ва танти Андижон аҳли бўлиб ўтган воқеалардан зарур сабоқ ва хулосалар чиқарган ҳолда, вилоятнинг янги раҳбари атрофида бирлашиб, ўз олдида турган улкан вазифаларни адо этиш учун сидқидилдан меҳнат қилади, мана шу ҳар қаричи муқаддас бўлган заминнинг тинчлиги ва осойишталигини кўз қорачиғидек асраб яшайди.

Шу йўлда барчангизга сиҳат-саломатлик, бахт ва омад тилайман.

Андижон вилояти кенгашининг сессияси

(Боши 1-бетда)

Мактаб таълимини ривожлантириш умуммиллий дастури доирасида вилоятда биргина жорий йилнинг ўзида 64 та мактаб капитал, 13 та мактаб эса жорий таъмирлангани, 8 та касб-ҳунар коллежининг фойдаланишга топширилгани ёшларимизнинг замонавий билим ва ҳунар эгаллаш имкониятларини янада кенгайтиришга хизмат қилади.

Айни пайтда, ўтган давр мобайнида вилоят ҳаётининг турли соҳаларида, айниқса, ижтимоий соҳаларда жиддий хатоларга йўл қўйилган.

Ким қандай яшаяпти, ҳар қайси оиладан қанча одам ишлайди, қанчаси ишсиз, улар рўзғорини қандай тебратяпти – ҳаётнинг ўзи талаб қиладиган бундай ўткир саволларни кун тартибига қўйиш ва уларга жавоб топиш устида, афсуски, вилоятнинг мутасадди раҳбарлари бош қотирмаган, деди Президентимиз.

Мамлакат миқёсида қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш бўйича кенг кўламли ўзгаришлар амалга оширилаётган бир пайтда Андижонда ўз умрини ўтаб бўлган эски бошқарув тизимини сақлаб қолишга уриниш, фермерлик ҳаракатига йўл бермаслик ҳолатлари давом этганини ҳеч нарса билан изоҳлаб бўлмайди.

Бугунги кунда мамлакатимизнинг аксарият вилоят ва туманлари ўз шартнома мажбуриятларини ошириб бажараётган бир пайтда Андижон вилоятида пахта йиғим-терим суръати кундан-кунга пасайиб бораётгани, вилоятнинг ўз зиммасига олган мажбуриятларни бажариши хавф остида қолаётгани жиддий ташвиш уйғотмоқда.

Афсуски, бундай ачинарли ҳолат бу ерда кейинги йилларда сурункали тус олмоқда. Ўтган йили вилоят бўйича давлатга салкам 45 минг тонна пахта хом ашёси етказиб берилмади, 11,5 миллиард сўм ҳажмидаги даромад бой берилди. Бошқача айтганда, хўжаликлар, умид билан меҳнат қилган одамлар шунча бойликдан маҳрум бўлдилар.

Ишга эскича ёндашув, одамларда ерга ва мулкка эгалик ҳиссиёти, ўз меҳнатидан манфаатдорлик туйғусини уйғота олмаслик оқибатида вилоятда фермерларнинг ялпи ҳосил миқдоридаги улуши республика бўйича энг паст даражани ташкил этади.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. Сайдулло Бегалиев Андижон вилоят ҳокими вазифасидан озод қилинди.

Президент Ислом Каримов тавсиясига кўра, Наманган вилояти ички ишлар бошқармаси бошлиғи лавозимида ишлаб келаётган Аҳмад Усмонов Андижон вилояти ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессияда сўзга чиққан "Нуроний" жамғармаси вилоят бўлими раиси Т.Топиболдиев, вилоят касаба уюшмалари кенгаши раиси ўринбосари Н. Саидов, "Маҳалла" жамғармаси вилоят бўлими раиси Ў.Ҳайдаров, Улуғнор туманидаги "Ишонч" фермер хўжалиги раҳбари С.Жўраев, "Андижонкабель" Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси бош директори Ё.Одилов, вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғи О.Абдураимов Президентимиз нутқида келтирилган танқидий фикрлардан тегишли хулоса чиқариб, қўйилган вазифаларни масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда, уюшқоқлик ва ташаббускорлик билан адо этиш андижонликларнинг бугунги кундаги асосий бурчи ва вазифаси эканини таъкидладилар.

Воҳид ЛУҚМОНОВ,
Саид ШУКУРОВ,
ЎзА махсус мухбирлари.

Қишлоқ хўжалиги ва молия муассасалари

Мамлакатимизда Президент Ислом Каримов раҳнамолигида қишлоқ хўжалигида амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар ўз самарасини бермоқда. Фермерларнинг ерга эгалик ҳисси тобора мустаҳкамланиб, маҳсулот ишлаб чиқаришда юксак муваффақиятларга эришилаётгани бунинг далилидир.

Мазкур соҳани молиявий ресурслар билан таъминлаб, янада ривожлантириш масаласи доимий эътиборда. Бу борада банклараро бозорда рақобат муҳитини яратиш, банк ва лизинг хизмати сегментларини ривожлантириш, микрокредитлар ажратишни янада кенгайтиришга қаратилган изчил чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Акциядорлик тижорат «Пахта банк»нинг мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини фаол молиялаштиришда алоҳида ўрни бор. Банк бу йўналишдаги барча молиявий манбалардан самарали фойдаланмоқда. Пойтахтимизда бўлиб ўтган Осиё, Тинч Океани қишлоқ ва қишлоқ хўжалигини кредитлаш уюшмасининг (АПРАКА) тадқиқот тузилмалари директорлари семинарида бу алоҳида таъкидланди.

Унда мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги корхоналарига пахта ва ғаллани етиштириш харажатлари учун кенг кўламли имтиёзли кредитлар ажратишга алоҳида эътибор берилаётгани қишлоқ инфратузилмасининг янада ривожланишида муҳим аҳамият касб этаётгани қайд этилди. Жумладан, "Пахта банк" ўз маблағлари ҳисобидан таъминот корхоналарига минерал ўғит, ёнилғи-мойлаш материаллари, қишлоқ хўжалик техникасига эҳтиёт қисмлар харид қилиш учун кредитлар бермоқда. Банк томонидан қишлоқ хўжалиги корхоналарига мунтазам лизинг хизматлари кўрсатилиб, айни йўналишда 15,5 миллиард сўмдан зиёд маблағ ажратилди.

Бундай муваффақиятларда "Пахта банк" билан АПРАКА ўртасида мунтазам йўлга қўйилган ҳамкорлик алоқалари қўл келмоқда. 1977 йилда ташкил этилган мазкур уюшма ўз сафига 23 мамлакатнинг олтмишта банк ва молия муассасасини бирлаштирган. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва микрокредитлаш лойиҳаларини амалга ошириш бўйича халқаро фондлар ва уюшма аъзолари ўртасида ўзаро ҳамкорликни мувофиқлаштириш, ахборот алмашинувини таъминлаш мазкур ташкилотнинг асосий фаолият йўналишларидандир.

Семинарда АПРАКА бош директори Б.Байауа Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ташаббуси билан мамлакатимизда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга устувор вазифалардан бири сифатида қаралаётгани ўзининг ёрқин самараларини бераётганини алоҳида таъкидлади. Жумладан, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳажми муттасил ошиб, қишлоқ аҳолисининг даромади ва фаровонлиги юксалмоқда. Ўзбекистон банклари, жумладан, "Пахта банк" томонидан фермерларга берилаётган имтиёзли кредитлар қишлоқ хўжалик корхоналарининг ривожланишида муҳим омил бўлмоқда.

Тадбирда, шунингдек, уюшма аъзолари амалга ошириши зарур бўлган қатор масалалар, жумладан, банк технологиялари бўйича ахборот тўплаш ва маслаҳат бериш, замон талабларига мос ўқув дастурлари ҳамда тадқиқот лойиҳаларини амалга ошириш юзасидан кенг фикр алмашилди.

(ЎзА)

Катта карвон хирмони

(Боши 1-бетда)

– Давлатимиз раҳбарининг аграр соҳага катта эътибори, берилаётган амалий ёрдамлар муваффақиятларимизнинг асосий омили бўлди, - дейди вилоят ҳокимлиги қишлоқ ва сув хўжалиги масалалари бўйича котибияти мудири Абдуманнон Примов. – Хусусан, Қарши магистрал канали таъмирланишига 9 миллиард сўм ажратилиши, 103 та сув кўтариш насослари етказиб берилиши, 153 та артезиан қудуғи таъмирланиб, насослар билан жиҳозланиши сув танқислигини енгиш имконини берди. Бу йил воҳада пахта етиштириш учун 1 миллиард 520 миллион кубометр сув сарфланди. Бу ўтган йилги сув сарфига нисбатан 900 миллион кубометр кам, дегани.

* * *

Нурмамат бобо саксон ёшдан ошибди ҳамки, даладан кўнгил узолмайди. Ҳар гал бодроқдай очилган чаноқларни кўрганида, уфққа туташ кенгликлар бағрида юрганида янада ёшаргандек, билагига куч, вужудига ғайрат қуюлиб келаётгандай бўлаверади.

Ғайратли қарияни Миришкор туманидагина эмас, балки воҳанинг ҳамма жойида яхши танишади, ҳурмат қилишади. Отахоннинг Помуқ кенгликларига туташ "Рустам" фермер хўжалиги бу йил улоқни ёппа қилди. Ҳудудда биринчи бўлиб режасини бажарди. 15 гектар майдондан 37 тонна ўрнига 50 тонна пахта йиғиштириб олди.

– Бу миқдор биз учун чегара эмас, - дейди Нурмамат бобо Рустамов. – Ҳали пахтамиз кўп. Чўл шароитида ҳар гектар ердан камида 36 центнердан ҳосил оламиз. Даромадимиз 23 миллион сўм, соф фойдамиз 10 миллион сўмдан ошади.

Помуқ мавзесида 80 дан ортиқ фермер хўжалиги бўлса, уларнинг энг яқин маслаҳатгўйи ана шу Нурмамат бобо бўлади.

* * *

Сифатли пахта деҳқонга мўмай даромад келтиради. Воҳанинг ҳар бир пахта қабул қилиш масканларида юқори нав пахта етиштирган фермер борки, рағбатлантириб борилмоқда. Мисол тариқасида "Нишон пахта тозалаш" очиқ акциядорлик жамиятига қарашли "Ойдин" пахта қабул қилиш масканида пахта сифати лаборатория таҳлилидан ўтказилиб, нави аниқлангач, юқори сифатли пахта етиштирган фермерга 2 фоиз накитка берилмоқда.

– Фермерлардан Самад Ўтанов, Абдужаббор Баратов, Баҳром Қаҳҳоровларга топширган пахтаси тозалиги ва сифати юқорилиги учун 2 фоиз накитка берилди, - дейди "Ойдин" пахта қабул қилиш масканини мудири Абдуқаҳҳор Набиев. – Бу усул ўзини оқлаяпти. Биз билан шартнома имзолаган 378 фермер хўжалиги пахта сифати, тозалиги, намлик даражасига эътибор бермоқда.

10,3 минг тонна пахта қабул қилишга мўлжалланган бу масканда пахта меъёрини аниқлаш учун барча асбоб-ускуналар етарли.

Бу ерда фермерлар учун яна бир қулайлик яратилган. Лаборатория таҳлилида ифлослиги, намлиги юқори, деб топилган пахта шу ернинг ўзида тозаланиб, қуритилиб, кейин қабул қилинади.

* * *

Яккабоғ туманида бу йил ҳар йилига нисбатан эртаги ва мўл ҳосил етиштирилди. Айнан сув танқислиги шароитида бундай натижага қандай қилиб эришилди?

–Бизда асосий эътибор фермерлар масъулиятини оширишга ва ҳар бир агротехник тадбирни бекамукўст бажаришга қаратилди, - дейди Яккабоғ тумани ҳокими, Олий Мажлис Сенати аъзоси Зафар Рўзиев. – Туманимизда пахтачиликка ихтисослашган 1075 фермер хўжалигининг ҳаммаси бизнес-режада белгиланганидан анча кўп пахта етиштирди. Ўтган йили биз 6300 гектар майдондан 22 минг тонна пахта териб олган бўлсак, бу йил бу миқдор 25 минг тоннага етади. Ўтган йили пахтачиликдан 4 миллиард сўм фойда олгандик. Бу йил 10 миллиард сўм фойда оламиз, деб турибмиз.

Шу ўринда бир рақамга эътиборингизни тортмоқчимиз. Вилоятда 2001 йилда пахтачиликдан олинган даромад 4 миллиард 916 миллион сўм, 2002 йилда 8 миллиард 828 миллион сўм, 2003 йилда 26 миллиард 17 миллион сўм, 2004 йилда 39 миллиард 629 миллион сўм, 2005 йилда 43 миллиард 794 миллион сўмга етди. Жорий йилда бу кўрсаткич 60 миллиард сўмдан ошиши кутилмоқда. Шунга мос равишда 2001 йилда рентабеллик 18,2 фоиз бўлса, 2005 йилга келиб 44,6 фоизга кўтарилди. 2006 йилда бу кўрсаткич янада ўсиши кутилаяпти.

Имкониятларни чамалаб кўрган воҳа деҳқонлари давлатга яна 50 минг тонна пахта сотиб, ялпи хирмонни 476 минг тоннага етказишга аҳд қилишди.

Қиссадан ҳисса чиқарадиган бўлсак, бугун зафар маррасини эгаллаган Қашқадарёда "оқ олтин"нинг бирор мисқолини ҳам ерда қолдирмаслик, уни тез, соз ва сифатли териб олиб, эл хирмонига топшириш бугунги куннинг энг муҳим вазифасига айланган.

Бозор ЭРҚОРОВ,
Фахриддин БОЗОРОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбирлари.

Салмоқли улуш – фермерларники

(Боши 1-бетда)

– Пахтачилик, ғаллачилик, чорвачилик – бу уч соҳа бир-бирига яқин, қондош эгизак, – дейди Пахтачи туманидаги "Мустақиллик" фермер хўжалиги раиси Саодат Сафарова. – Фермерлик фаолиятимда бунга амин бўлдим. Негаки, пахтадан олинган кунжара, шелуха ва ғалладан олинган сомон – чорва учун озуқа. Ўз навбатида, чорвадан олинган маҳаллий ўғит – пахта ва ғалланинг жони.

Шу боис, фермер хўжалигимизда бу уч соҳа ҳам доимий эътиборда. Жорий йилда 41,2 гектар ерга "Бухоро-102" навли чигит экканэдик. Парваришни обитобида олиб борганлигимиз туфайли бугунгача режадаги 108 тонна ўрнига 140 тоннадан ошириб пахта сотдик. Ҳосилдорлик 28 центнер ўрнига 33 центнерни ташкил қилди. Пахтамизнинг ҳаммасини биринчи навларга сотдик. Ҳозирча 25 миллион сўм соф фойда олишни мўлжаллаб турибмиз.

Айтганча, 13,8 гектар ерга "Марс" навли уруғлик ғалла экиб, 33 тонна ўрнига 38 тонна дон сотдик. Ишчиларга 30 тонна ғалла тарқатдик. "Ҳомийлар ва шифокорлар йили"да шифохонага 500 минг сўм ҳомийлик ёрдами кўрсатдик.

Буларга қўшимча чорвачиликдан олган даромадимиз ҳам фермер хўжалигимизни бойитиб, аъзоларимизнинг турмуш фаровонлигини оширишда қўл келаяпти.

Мутахассислар фикрича, бу йил Самарқанд пахтасидан 88,1 миллиард сўм даромад олиниб, 15,9 миллиард сўм соф фойда кўрилади. Рентабеллик эса 22,4 фоизни ташкил қилади. 2005 йилдагидан даромад 13 миллиард сўмга, соф фойда эса 5,8 миллиард сўмга, рентабеллик 8,4 фоизга кўп бўлиши кутилаётир.

Биргина "Пахта Банк"нинг вилоят бошқармаси томонидан бу йил теримчиларга тарқатилган нақд пул 13,5 миллиард сўмни ташкил қилаяпти. Яна бир қувончли рақам. Ўтган йилдагига нисбатан ёнилғидан 2262 тонна кам сарфланиб, 803 миллион сўм

иқтисод қилинди. Эътиборлиси шундаки, жами даромаднинг 83 миллиард сўми фермерлар улушига тўғри келаётир.

Айни дамда далаларда пахта йиғим-терими қизғин давом этмоқда.

Мамадиёр ЗИЁДИНОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Манфаатдорлик шарофати

(Боши 1-бетда)

Жорий йилнинг ўзида бу ишларга 19,2 миллиард сўм маблағ ажратилди.

Учинчидан, биз фермерларга хизмат кўрсатадиган инфратузилмани ташкил эта билдик. Ёнилғи, кимёвий ўғитлар дала бошига етказиб бериладиган бўлди. Терим пулларини ҳам кундалигини кунда дала бошига етказиб бердик. «Пахта Банк» вилоят бошқармаси ва унинг жойлардаги бўлимлари бу борада сидқидилдан хизмат қилишди.

Вилоят пахтакорлари фақатгина пахтачиликнинг ўзидан 12,9 миллиард соф фойда олишни мўлжаллаб туришибди.

* * *

Сайхунободда бу йил пахта йили бўлди. Йиғим-терим ишларини юксак уюшқоқлик билан ташкил этган фермерлар вилоятда биринчи бўлиб зафар маррасига етиб келдилар. Қабул пунктларига 34200 тонна юқори навли хом ашё етказиб берилди. "Холбой ота", "Ер Нурбек", "Кубей ота", "Аҳмад", "Қоратой Мирзаев", "Бегали" сингари фермер хўжаликлари гектаридан 30-45 центнердан ҳосил кўтаришди.

– Пахтачиликдан 5 миллиард сўм соф фойда олдик. Бунга терим машиналаридан унумли фойдаланганимиз туфайли эришдик, - дейди туман ҳокими Абдувоҳид Турдибоев. – Ўзимизнинг 20 та терим машинамизга қўшимча қўшни туманлардан яна 25 та терим машинасини олиб келиб ишлатдик.

Далаларимизда ҳали ҳосил кўп. Яна 5 минг тонна пахта сотишга аҳд қилганмиз.

* * *

–Ўтган йили пахтачиликдан 16 миллион соф фойда олган бўлсак, бу йил ана шу кўрсаткични 20 миллион сўмдан оширишни кўзлаб турибмиз, - дейди "Қоратой Мирзаев" фермер хўжалиги раиси, "Эл-юрт ҳурмати" ордени соҳиби Икром Мирзаев. – Бу йил хирмонимиз баракали бўлди. Мавжуд 145 гектар ернинг 33 гектарида пахта, 112 гектарида ғалла етиштирдик. Ҳозиргача гектаридан 41 центнердан ҳосил олдик. Бу ҳар бир гектар ер ўртача 1360 минг сўм даромад бераётганидан далолатдир. Шу йилнинг ўзида учта МТЗ-80, Т-4 трактори сотиб олдим.

... Вилоят далаларида ҳали ҳосил мўл. Йиғим-терим, бир зум бўлса-да, сусайгани йўқ. Сирдарёликлар етиштирилган пахта ҳосилининг бир мисқолини ҳам нес-нобуд қилмасдан йиғиб-териб олишга аҳд қилишган.

Шомурод ХОЛМУРОДОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

(Боши 1-бетда)

Бугун пахтачиликда 5585 нафар фермер меҳнат қилаяпти. Кейинги икки-уч йил ичида уларнинг сараси сарага, пучаги пучакка ажради.

Чўлда унган дурдона

– Жорий йилда фермер хўжаликларининг янги замонавий техникаларга бўлган талабини қондириш, ер унумдорлигини ошириш ва сифатли пахта етиштириш учун 266,9 миллион сўмлик лизинг йўли билан, 762,7 миллион сўмлик банкнинг ўз маблағи ҳисобидан янги трактор, культиватор, сеялка ҳамда тиркамалар сотиб олиш учун кредит маблағи ажратилди, - дейди АТ «Пахта Банк» Жиззах вилоят бошқармаси бошлиғи Зафар Иргашев. - 2006 йил ҳосилини етиштириш харажатлари учун 30,7 миллиард сўм миқдорида имтиёзли кредит ажратилиб, иш ҳақига 4,6 миллиард сўм, минерал ўғитларга 5,4 миллиард сўм, ёнилғи мойлаш материалларига 7,3 миллиард сўм, бир миллиард сўм эса уруғлик учун йўналтирилди.

Шу қаторда "Ўзагромашсервис" тизимидаги корхоналарда мавжуд пахта териш машиналарини пахта йиғим-теримига тайёрлаш мақсадида 324 миллион сўм миқдорида эҳтиёт қисмлар сотиб олиш учун факторинг хизмати кўрсатилди. Мавсумда теримчиларга 10,8 миллиард сўм нақд пул тарқатилди.

Вилоятнинг катта меҳнат зафарига Дўстлик, Пахтакор, Арнасой, Мирзачўл тумани пахтакорлари муносиб ҳисса қўшдилар. Далаларда ҳали ҳосил мўл. Кузнинг ҳар бир дақиқасини ғанимат билган деҳқонлар етиштирилган ҳосилни охирги мисқолигача териб олиш учун ҳаракат қилишмоқда.

Толибжон ЭРГАШЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Саховатдан мамнунмиз

– Менга бозор нархи сал кам 2 миллион сўмлик сигир беришганда, тўғриси, кўзларимга ишонмадим, – дейди Навоий шаҳар "Янгиариқ" маҳалласида яшовчи Б.Муртазаев. – Зотли сигир. Текинга беришди. «Боқинг, сут-қатиғини болаларингизга ичиринг», дейишди. Тўғриси, шундай сигирим бўлишини шу вақтгача, ҳатто, хаёлан тасаввур ҳам қилган эмасман. Юртбошимизга раҳмат!

Маълумки, кейинги йилларда Республикамизда фуқароларнинг ижтимоий муҳофазасига жуда катта эътибор бериб келинаётир. Президентимизнинг 2006 йил 3 мартдаги "Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва молларини кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорининг амалий ижроси сифатида минглаб оилалар ўз шахсий чорва молларига эга бўлдилар. Уларнинг бугун қувончи чексиз. Болалари эрталаб сут ичиб, қаймоқ ялайдиган бўлишди. «Оқлик бор уйда соғлиқ бор», деб бежиз айтишмайди.

Юртбошимизнинг ушбу қарори кенг ижтимоий-иқтисодий масалалар ечимини қамраб олган. Кам таъминланган оилаларнинг ижтимоий муҳофазасини таъминлаш баробарида, уларнинг меҳнат билан бандлигини, кексайганда нафақага чиқиш имкониятини ҳам яратади.

Қарор ва ижро

Ушбу тадбир республикамизнинг барча ҳудудларида тез ва уюшқоқлик билан ўтказилди. Қарорнинг ижросини таъминлаш Навоий вилоятининг Навоий шаҳрида белгиланган муддатда амалга оширилди.

Биринчи навбатда, кам таъминланган ва чорва моли боқиш билан шуғулланаётган хонадонларга бориб, уларнинг шарт-шароити ўрганилди. 109 та фуқарога меҳнат дафтарчалари берилиб, улар иш билан бандлик мақомига эга бўлдилар. Яна 84 ариза меҳнат дафтарчаларини очиш учун қабул қилинди. Ушбу олинган аризаларга мувофиқ, уч томонлама шартномалар, яъни ариза берган фуқаро, шаҳар меҳнат бўлими ва МФЙ (маҳалла фуқаролар йиғини) томонидан шартномалар тузилди ҳамда уларнинг меҳнат дафтарчаларига "Шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларида қорамол боқиш ва етиштирилган чорвачилик маҳсулотларини сотиш билан банд", деган ёзув киритилди.

Шунингдек, кам таъминланган ва кўп болали оилаларга ҳомий корхона ҳамда ташкилотлар, хусусий тадбиркорлар ҳисобидан 77 та соғин сигир тарқатилди.

– Айниқса, Навоий конметаллургия комбинати, "Қизилқумцемент" акциядорлик жамияти, "Навоийазот" корхоналари фуқароларга бепул сигир беришда катта ҳиммат кўрсатди, – дейди Навоий шаҳар ҳокимлиги меҳнат бўлими бошлиғи Н.Ҳусанов.

Берилган қорамолларнинг ҳаммаси зотли сигирлар бўлиб, шахсий ёрдамчи хўжаликларда чорвачиликни ривожлантириш учун қўл келиши табиий.

Абдураззоқ КАРИМОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Анжуман

Адлия вазирлигида "Ҳуқуқий тарғибот ишларини такомиллаштиришда давлат органлари ҳамкорлигининг истиқболлари" мавзусига бағишланган семинар-кенгаш бўлиб ўтди.

Ҳуқуқ, бурч, масъулият

Унда Ўзбекистон Республикаси Конституциявий, Олий, Олий хўжалик судлари, республика Бош прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги, республика Ҳарбий суди ва Ҳарбий прокуратураси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси, Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти, Олий ўқув юртлари ҳамда Республика юристлар малакасини ошириш маркази профессор-ўқитувчилари, оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этишди.

Фуқаролик жамиятига асосланган ҳуқуқий-демократик давлат қуришда ҳуқуқий онг ва маданиятни юксалтириш, бу борада барча давлат органларининг ҳамкорлигини янада ривожлантириш, ҳуқуқий тарғибот самарадорлигини ошириш алоҳида аҳамият касб этади. Адлия вазирлиги ташаббуси билан Олий суд, Бош прокуратура, Олий хўжалик суди, Ички ишлар вазирлиги ўртасида "Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришга, қонунийликни мустаҳкамлашга йўналтирилган ҳуқуқий тарғибот ишлари бўйича ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги Меморандум" имзоланганлиги бу борада муҳим қадам бўлди.

Анжуманда ушбу ҳужжат асосида ҳамкорлик алоқаларини янада мустаҳамлаш ва ҳуқуқий тарғибот тадбирларида ҳамжиҳат бўлиб ҳаракат этиш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, амалиётда бу борада учраб турган муаммоларни бартараф этиш хусусида қимматли фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Мамарасул БЕКИЕВ

"Белэйр" талафоти

Нью-Йоркдаги 50 қаватли "Белэйр" осмонўпар биносига мини самолёт келиб урилди.

Хабарларга кўра, самолёт Yankees бейсбол жамоасининг ўйинчиси, 34 ёшли Кори Лайдлга тегишли экан. Фожиа оқибатида бир нафар аёл ва эркак ҳалок бўлган. Самолётни бошқариб борган Лайдлнинг жасади ҳозирча топилмаган. Шаҳарни қалин туман қоплагани боис бейсболчи бошқарувни йўқотган ва бинога келиб урилган. 2001 йил 11 сентябрда амалга оширилган қўпорувчилик оқибатида ер билан яксон бўлган эгизак Бутунжаҳон Савдо марказидан 8 километр узоқликда жойлашган ушбу бино 1986 йил қурилган бўлиб, 183 та хонадондан иборат. Кучли ёнғин оқибатида "Белэйр"нинг бир неча хонадони жиддий талафот кўрган. Воқеа содир бўлган вақтда шаҳар аҳолисининг кўпчилиги қўрқувга тушиб қолган, натижада кўчаларда тартибсизлик вужудга келган.

Навбатдаги таҳдид

Шимолий Корея ядро қуролини яна бир бор синовдан ўтказиш ёки ўтказмаслиги АҚШнинг ушбу давлатга нисбатан юритаётган сиёсатига боғлиқ.

Шимолий Корея Халқ вакиллари Олий Мажлиси президиумининг раиси Ким Ёнг Нам шу ҳақда маълум қилди. У Пхеньян ядро қуроли синовини ўтказганидан сўнг илк бор бу борада муносабат билдирган расмий шахс бўлиб қолмоқда. Япониянинг Киодо ахборот агентлигига берган интервьюсида Ким Ёнг Нам "Агар АҚШ бизга нисбатан ёмон муносабатини давом эттираверса ва турли кўринишда босим ўтказаверса, бизнинг ҳам бунга қарши чора кўришдан бошқа иложимиз қолмайди", деган. Шунингдек, у жорий этилган жазо санкциялари бекор қилинса, Пхеньян тўхтаб қолган олти томонлама музокара столига қайтишини айтиб ўтган.

Нотинчлик оқибати

Ироқда кечаётган жанглар ва турли тўқнашувлар оқибатида ҳар куни 500 дан зиёд одам қурбон бўлмоқда.

Американинг Жон Хопкинс университети соғлиқни сақлаш мутахассислари Ироқда олиб борган тадқиқотларидан сўнг шундай хулосага келишган. Уларнинг ҳисоботига кўра, Ироқдаги қурбонлар тўғрисида оммавий ахборот воситаларида берилаётган маълумотлар унчалик тўғри эмас.

- Ҳудудларга чуқурроқ кириб бориб вазият ўрганилса, ҳақиқий хулоса келиб чиқади, - дейди университет вакили.

Ҳисобот муаллифларининг фикрича, Ироқда ҳар куни 500 дан зиёд одам ҳалок бўлаётгани инобатга олинса, уруш бошлангандан буён ушбу давлатда 655 минг киши ҳаёт билан видолашган бўлади.

Мактаб ўрнида хотира майдони

АҚШнинг Пенсильвания штатидаги мудҳиш воқеа содир бўлган мактаб бузиб ташланди.

Шу йилнинг 2 октябрида штатдаги диний таълим берувчи даргоҳга бостириб кирган Чарльз Робертс исмли шахс ўқувчиларни гаровга олиб, беш нафар қизалоқни отиб ташлаган ва ўз жонига қасд қилган эди. Кейинчалик маълум бўлишича, жиноятчи бу хунрезликни хотинининг 20 йил аввалги қилмиши учун амалга оширган экан. Чарльз содир этган ушбу воқеа маҳаллий аҳоли ўртасида нохуш кайфиятни вужудга келтирди. Уларнинг талабига биноан мактаб бузиб ташланиб, унинг ўрнига ҳалок бўлган қизлар хотирасига мемуар барпо этиш режалаштирилди.

Сир фош этилди

Англиялик Дирен Барот мамлакат ҳудудлари ва АҚШда оммавий қотилликларни содир этишга ҳаракат қилганини тан олди.

Лондон шимолида яшаб келган 34 ёшли Дирен 2004 йил август ойида террорчиликда гумон қилиниб қўлга олинган эди. Унинг уйидан топилган компьютердаги маълумотлар Диреннинг бир неча қўпорувчиликларни режалаштирганидан далолат берган. У асосан АҚШнинг кўпгина молиявий ташкилотлари, фонд биржалари, Вашингтондаги Бутунжаҳон банкининг офисида портлашлар уюштиришни кўзда тутган. Шунингдек, у суд залида "ифлос бомба" орқали минглаб бегуноҳ одамлар жонига қасд қилмоқчи бўлганини тан олган.

Транспорт чеклови

Грузия давлатида озиқ-овқат танқислиги вужудга келиши мумкин.

Мамлакат қишлоқ хўжалиги вазири Михаил Свимонишвили шу ҳақда маълум қилди. Унинг сўзларига кўра, Грузияда яқин кунлар ичида Россияда ишлаб чиқарилган озиқ-овқат, шу жумладан, буғдой маҳсулотларига нисбатан танқислик вужудга келади.

- Айни дамда бу вазиятдан чиқиб кетишнинг муқобил йўллари қидирилмоқда, - дейди Свимонишвили.

Шу йилнинг сентябрь ойида Тбилисида 4 нафар россиялик зобит жосусликда айбланиб қўлга олингач, Россия ва Грузия муносабатларига янада совуқчилик тушди. Шундан сўнг расмий Москва Грузияга нисбатан транспорт чекловини қўллади. Оқибатда Грузияга борадиган, озиқ-овқат юкланган Россия транспортлари бутунлай тўхтаб қолди.

Жамғарма мурожаати

Дунёда болалар устидан зулм кенг тарқалиб, уларга муносабат ёмонлашиб бормоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ана шундай хулосага келди.

Ташкилот маълумотига кўра, жаҳон бўйлаб бир миллиондан ортиқ бола ҳибсда ва қамоқхона тутқунлигида сақланмоқда. Уларнинг 90 фоизи майда ўғирлик каби жиноятларни амалга оширгани боис шундай жазога мубтало этилган. "Save the children" «Болаларни асранг» жамғармаси дунё давлатларига мурожаат билан чиқиб, жиноятга қўл урган болаларни қамоқ билан жазоламасдан, жамоатчилик иштирокида тарбиялаш таклифини илгари сурмоқда.

Жамғарма вакиллари маълумотига кўра, аксарият давлатлардаги қашшоқлик болаларга ёмон муносабатда бўлишга мажбур этмоқда. Мисол учун, Кения қамоқхоналаридаги ҳар 5 та боладан 4 таси очлик ёки бошпанасизлик учун шу жойларга келиб қолганини айтишган.

INTERNET хабарлари асосида Ш.САНАЕВ тайёрлади.

Фарзандим соғлом бўлсин десангиз...

Уни гижжа балосидан асранг

Шифокор маслаҳати

Болангизнинг дарсларни ўзлаштириши сусайдими, тез чарчаяптими, кам овқат еяптими? Балки, бундай ҳолатнинг сабаби гижжалар (мутахассислар тили билан айтганда — гельментоз)дир.

Статистика бўйича, ичак гельментозлари билан зарарланган болаларнинг соғлом болаларга нисбатан ўқишлари сустлашади. Хўш, гижжанинг ўзи нима? Паразит қуртлар одам ичида яшайди. Унинг учун одам организми яшаш муҳити ва озуқа манбаи ҳисобланади. Уларнинг ажратган заҳарли токсинлари киши учун ўта зарарлидир. Гижжа нерв системасининг шикастланиши, аллергия, тана ҳароратининг кўтарилиши, тери қичиши, астма хуружи каби касалликларни келтириб чиқаради. Афсуски, бу хасталикнинг белгилари бошқа касалликларга ўхшаб кетганлиги сабабли уни аниқлаш қийин кечади.

Гижжаларни юқтириб олиш осон, улардан организмни тозалаш эса жуда ҳам қийин. Биргина қўлни ювмаслик ва тупроқ билан боғлиқ ишларни бажаргандан сўнг тирноқларни олмаслик, мева-сабзавотларни ювмасдан, гўшт ва балиқ маҳсулотларини яхши қовурмасдан истеъмол қилиш, касалликка чалинган уй ҳайвонларини силаш организмга гижжа тушишига сабаб бўлиши мумкин. Бундан ташқари, пашшалар гижжа тухумини ташувчи зарарли ҳашарот ҳисобланади.

Ҳозирги вақтда 300 га яқин гижжа касалликлари аниқланган. Улар ичак ичидаги ва ичакдан ташқаридаги гижжаларга бўлинади. Ичак ичидаги гижжалар ичакнинг ичида яшайди, ичакдан ташқаридаги гижжалар эса жигар, ўпкада ва мушакларда кун кечиради.

Гижжалар доимий муаммо. У инсон пайдо бўлибдики, мавжуддир. Бутун жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотларига кўра, бундай зарарли инфекциялар таъсири туфайли дунё бўйича ҳар йили 16 миллион одам ҳаётдан кўз юммоқда. Энг ачинарлиси, бу рақамнинг катта қисмини болалар ўлими ташкил қилади.

Гельментлар – қуртлар бўлиб, кўп ҳужайрали паразит оиласига киради. Сабабсиз болангизнинг иштаҳаси йўқолиши, ҳолсизланиши, боши оғриши, уйқусининг бузилиши, кўнгил айниши, қоринда оғриқ пайдо бўлиши аломатларини пайқасангиз, дарҳол унда гижжалар бор-йўқлигини текшириб кўринг.

Боғча ва мактаб ёшидаги болалар ўртасида энг кўп учрайдиган гижжалардан бири энтеробиоз бўлиб, унинг узунлиги 3-12 мм.ни ташкил қилади. Мазкур гижжа кечаси ташқарига чиқиб тухум қўяди. Тухумлари бола танасида ва ички кийимларда ривожланади. Қўзғатувчи кўпроқ ингичка ичакнинг пастки ва йўғон ичакнинг юқори қисмида яшайди, озиқланади. Одамларга мулоқот орқали юқади. Айниқса, болалар муассасаларида бу касаллик тез тарқалади. Бундай хасталикка чалинган бола инжиқ, таъсирчан бўлиб қолади, унда бош оғриғи, уйқу бузилиши, хотира сусайиши, иштаҳа пасайиши кузатилади, қорин бўшлиғида оғриқ пайдо бўлади.

Лямблия бир ҳужайрали оддий паразит ҳисобланади. Лямблия билан зарарланган одам бир кеча-кундузда 18 миллиардга яқин циста ажратади. Цисталар ташқи муҳитга чидамли бўлиб, 3 ойгача яшайди.

Касаллик мулоқот чоғида, сув ичиш, овқат ейиш орқали, шунингдек, гигиена қоидаларига амал қилмаганда одамдан-одамга юқади. Умумий сочиқдан фойдаланиш касалликни тарқатувчи омил ҳисобланади. Чунки, циста тухумлари олти соатдан 2 кунгача яшайди.

Лямблия 12 бармоқли ичакнинг эпителиал ҳужайрасига ёпишиб олади. Асосан ошқозон, ичак бўлими ҳаракатини бузади. Энг асосийси, ўт йўллари фаолиятини издан чиқаради, аллергик касалликларни чақиради. Паразит ривожланиши учун организмда ҳар хил иккиламчи иммунодефицит, дистрофия, гиповитаминоз, дисбактериоз ва ичак инфекциялари, гастродуоденит, энтерит касалликлари бўлиши янада яхши муҳит яратиб беради. Организмни бу гижжадан тозалаш жуда қийин кечади. Касалликни даволаш учун, авваламбор, гижжаларни бошқа касалликлардан, хусусан, аппендицит, инвагинация, ичак тутилиши, ўткир холецистит, сурункали ошқозон-ичак касалликларидан (гастрит, сурункали холецистит), овқатдан заҳарланиш, бактерияли дизентерия, язвали колит, сурункали жигар касалликларидан фарқлаш зарур.

Одамда лямблиянинг борлигини микроскоп орқали аниқлаш мумкин. Умуман олганда, организмда паразитлар борлигини ич қотиши, ич кетиш, қорин дам бўлиши, анемия, аллергия, теридаги ўзгариш, гранулема, асабийлашиш, уйқунинг бузилиши, бруксизм (тишни ғижирлатиш), сурункали чарчаш, иммунитет пасайиши, ингичка ичак тушиши каби белгилар билдиради.

Паразитлар юқмаслиги учун даставвал қуйидаги тадбирни амалга ошириш талаб этилади:

- касаллик манбаини йўқотиш, юқиш йўлларига таъсир кўрсатиш, ташқи муҳитдаги гижжа тухумларини ўлдириш, санитар тарғибот ишларини олиб бориш ва қилинган тадбирларни назорат қилиш;
- аҳолини ёппасига текшириш, касалланганларни даволаш, даволанган беморларни диспансер назоратига олиш;
- боғча ва мактаб ёшидаги болаларни йилда 2 марта (ноябрь, март-апрель) қатъий назоратдан ўтказиш лозим.

Бундан ташқари, болаларни боғчага, клиникага, лагерга қабул қилганда, уларда гижжа бор ёки йўқлигини текшириш шарт. Агарда сиз овқатланишдан олдин қўлларингизни яхшилаб ювсангиз, мева ва сабзавот маҳсулотларини, кўкатларни дастурхонга қўйишдан олдин қайнаган сув билан чайқасангиз, очиқ сув ҳавзаларидан сув ичмасангиз, яхши қовурилмаган гўшт ва балиқ маҳсулотларини истеъмол қилмасангиз, дуч келган кўл-дарёларда чўмилмасангиз, хонадонингизда пашша ва чивинларнинг бўлишига йўл қўймасангиз, ўзингизни, қолаверса, оила аъзоларингизни гижжадан муҳофаза қилган бўласиз. Бу касалликни ўзингизча даволаманг, яхшиси мутахассис паразитологга мурожаат қилинг.

Фотима РАҲМАТОВА, умумий амалиёт шифокори.

Маржумакни биласизми?

Шифобахш неъматлар

Маржумак (қорабуғдой) парҳез таом ҳисобланади. Айниқса, ошқозон-ичак хасталиклари, камқонлик, асаб тизимининг бузилиши, буйрак касалликлари ҳамда қандли диабетда, томирлар ўтказувчанлигининг бузилиши, кўз тўр пардасига қон қуйилиши ва қон босими ортиб кетганида, шунингдек, нур билан даволаш жараёнида жуда фойдалидир.

Таркибида фосфор ва кальций унсурлари сероблиги учун маржумакли таомлар ривожланиб келаётган ёш организмларга катта наф беради. Чунки мазкур маъдан тузлари суяк тўқималарининг шаклланиши ва мустаҳкамланишига мойиллик яратади-да!

Маржумак ўз хоситятлари билан одамнинг турли аъзоларига қон қуйилиши олдини олади, хусусан, хафақон (гипертония), шунингдек, қизилча, қизамиқ, тошма, тиф ҳамда нурланиш билан боғлиқ касалликларга антикоагулянтлар (дикумарин) қўлланганда қон томирларини шикастланишдан сақловчи омил сифатида асқотади.

Халқ табобатида фақат маржумакнинг донигина эмас, балки барг ва гуллари ҳам кенг ишлатилади. Ўсимлик гуллари ва барглардан тайёрланган қайнатмаси йўталга малҳам бўлади. Унинг шарбати қон томирлари склерозида, қон босими ошганида фойда беради. Яхши туйилган маржумак уни қазғоқланишнинг олдини олади.

Маннон НАБИЕВ, доришунос олим.

“Ғаройиб нусхалар”

(Фантастик ҳажвия)

Ёзувчилар ўзларининг навбатдаги сайёралараро семинар кенгашига Марсдаги муҳташам “Адабиёт саройи”да тўпланишди. Бугун улар сатурнлик машҳур адиб Тван Векнинг янги трилогиясини муҳокама қилишади. Бу кенгаш йиғинларида адибнинг кўпгина асарлари юксак баҳоланган ва триллионлаб нусхада чоп этилиб, Ерда ва Ойда ҳам, Сатурнда ва Венерада ҳам, Марсда ва Юпитерда ҳам ўз ўқувчиларини топганди.

Тван Векнинг тарихий мавзуда яратган янги трилогиясининг ҳам дастлабки икки романини барча иштирокчилар асосан юқори баҳолашди. Бироқ, уларнинг барчаси асарнинг сўнгги китобини тушунолмаганликларини таъкидлашар ва бу асардаги номлари ҳам, гаплари-ю, қилиқлари ҳам ғаройиб бўлган кимсаларнинг ерликлар тарихидан олиб ёзилган трилогиядаги ажойиб сиймолар орасига нима учун кириб қолганлигини англай олмаётганини билдиришарди.

– Роман қаҳрамонларидан бири ўғлини етаклаб институтга боради, – дея гап бошлади юпитерлик танқидчи, – аллақандай “пора” ҳам олиб боради. Институтга кирадиган йигитни отаси етаклаб боришига қайси китобхон ишонади? Бундан ташқари, анави “пора” деган сўзнинг маъносини ким тушунади?!

Бу савол қаршисида Марснинг таниқли адиблари ҳам, венералик кўзга кўринган фан арбоблари ҳам лол қолишди. Фақатгина ерлик таниқли тилшунос, 21 ёшли академик қадимий китобларда “пора” деган сўзни учратгани, лекин бу сўз бир неча асрлардан буён фойдаланилмай қолиб кетгани учун қандай маънони англатишини аниқлаш мушкул бўлаётганлигини айтди.

Учинчи қисмда “ишёқмас”, “танбал”, “олибсотар”, “пиёниста”, “ғийбатчи”, “юмалоқ хат” каби қатор сўзлар ҳам учрардики, бу сўзларнинг маъноси ҳеч кимга аён эмасди.

Адибнинг тарихни титкилайвериб, ўзи ҳам зўрға тушунган сўзларни тушунтириш учун уринишлари беҳуда кетди – буларнинг ҳеч бири кенгаш иштирокчиларининг тасаввурига сиғмасди.

Тарих фанининг арбобларидан бири сўзга чиқиб ерликларнинг тарихи билан анча мукаммал таниш бўлсада, асар қаҳрамонлари сотувчи Камберди Урибқолдиев, унинг аллақандай “чайқов”ми, деган ерда ўралашиб юрадиган (“чайқов” сўзининг маъносини ҳам ҳеч ким тушунмасди) ҳуркак маъшуқаси Пулойим Эҳтиёткороваларни, Ғийбатий, Бюрократов каби персонажларни ҳеч кўз олдига келтира олмаётгани, бугунги китобхонни эса уларнинг ҳаракатларига ишонтириб бўлмаслигини таъкидлади.

...Танқидий фикрлар шунчалар кўп ва асосли эдики, адибнинг ўзи ҳам ер юзида қачонлардир бу асарнинг шу қисмида тасвирланган қаҳрамонларидек “нусхалар” яшаганига шубҳаланиб қолди. Шунинг учун ҳам кенгашнинг китобхонга мутлақо тушунарсиз бўлган учинчи романни трилогиядан чиқариб ташлаш ҳақидаги ҳукмидан ҳам заррача хафа бўлмади. Аксинча, йиғилиш сўнгида сўзга чиқиб, танқидий фикрлар учун миннатдорчилик билдирди ва учинчи китобни бутунлай янгидан ёзиш мақсадида ерликлар тарихини чуқурроқ ўрганиш учун бугуноқ Ерга жўнаб кетишини айтди.

Муҳокама тугашини билиб етиб келган тегишли нашриёт вакиллари кенгаш маъқуллаган икки романни шу зумда қабул қилиб олишди. Асарни қайта ишлаш эмас, янгидан ёзишга одатланган муаллиф “Ғаройиб нусхалар” деб аталган қўлёзмани кенгаш биносидан чиқаверишдаги автомат яшикка ташлади ва яшикнинг узунчоқ тешикчасидан чиқиб қолган бир жуфт қоғозни олиб, биттасини ҳамроҳи – ерлик тилшунос олимга узатди. Бекат томонга бурилишаркан, олимнинг нигоҳи қоғоздаги ёзувга тушди: топширилган макулатура эвазига берилган ўша жажжигина қоғозчанинг бир томонига “Марсликлар сизга оқ йўл тилайдилар!” деб, иккинчи томонига эса “Сайёралараро космобусда юриш учун абонемент чиптаси” деб ёзилган эди...

Ҳабиб СИДДИҚ

Акциядорлик тижорат “Пахта Банк” маълум қилади:
“Ридон” хусусий фирмасига тегишли бўлган Тошкент шаҳар, Бектемир тумани, Остонов кўчаси 43-уйининг бино кадастр ҳужжатлари (иш тартиб рақами 2-22/2002 й.) йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Юнусобод тумани ҳокимлиги томонидан 2003 йил 3 февралда “SHAHZOD G'AYRAT O'G'LI” масъулияти чекланган жамиятига берилган №000876 (реестрдаги тартиб рақами №10-000876) рақамли гувоҳнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги “SHAHZOD G'AYRAT O'G'LI” масъулияти чекланган жамияти ўз Низом жамғармасини 20057500 сўмдан 5663872 сўмга қадар камайтираётганини маълум қилади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси томонидан 1998 йил 4 ноябрда “ШАҲОДАТ-БЕГИМ” хусусий фирмасига берилган №623-ЭМ (реестр рақами №011314) рақамли мулкий ҳуқуқни тасдиқловчи давлат ордери йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Утерянная круглая печать, выданная в ЧП “Салихов Зоир Тургунович” Юнусабадского района г.Ташкента, считать недействительным.

SPORT OLAMIDA

Дониёрнинг муваффақияти

Мана бир неча йилдирки, ўзбек боксчилари профессионаллар ўртасидаги жангларда муваффақиятли иштирок этиб келмоқда.

2005 йилнинг 30 октябрида профессионал боксдаги биринчи “жанг”ини ўтказган ҳамюртимиз Дониёр Раҳматуллаев ўзининг навбатдаги “муштлашув”ида россиялик Сергей Богдановга қарши рингга кўтарилди.

Россиянинг Челябинск шаҳрида ташкил этилган беллашувда боксчимиз рақибидан кўра аниқроқ ҳаракат қилди. Бир неча бор Сергейни нокаут ҳолатига туширган Дониёр саккизинчи жангини ғалаба билан якунлади.

23 ёшли Дониёр Раҳматуллев ҳозиргача саккиз “жанг”нинг олтитасида рақибларидан устун келган. Уч беллашувни муддатдан олдин ғалаба билан тамомлашга эришган боксчимиз ҳисобида яна бир дуранг натижа ҳам бор.

Чоршанба куни 2007 йилда қитъамизнинг тўрт мамлакатида ўтказиладиган Осиё Кубогига саралаш ўйинлари бўлиб ўтди. Бу турда Ўзбекистон миллий терма жамоаси ниҳоят узоқ кутилган ғалабага эришди.

Узоқ кутилган ғалаба

“F” гуруҳи аутсайдери Бангладеш майдонида тўп сурган ҳамюртларимиз дастлабки ярим соатдаёқ ҳисобни йирик кўринишгаолиб келишди. Ўйиннинг 11-дақиқасида Италия “В” сериясида пешқадамлик қилаётган “Женоа” клуби ярим ҳимоячиси Илёс Зейтуллаев ҳисобни очишга муваффақ бўлди. Биринчи голдан етти дақиқа ўтгандан кейин катта саҳнага Улуғбек Бақоев чиқди. Леонид Кошелевнинг жаримадан узатиб берган тўпини “Тобол” ҳужумчиси боши билан дарвозага тўғрилаб қўйди. Шундан сўнг тўрт дақиқа ўтиб, “пахтакор”чи Сервер Жепаров жарима зарбасини аниқ бажарди. Тўртинчи голни Максим Шацких пеналтидан киритди.

Гуруҳдаги асосий рақиб Гонконг Қатар терма жамоасига 0:2 ҳисобида мағлуб бўлди. Ҳозирда Валерий Непомняший шогирдлари беш ўйиндан кейин 8 очко билан гуруҳда иккинчи поғонадан жой олишган. Сўнгги турда дуранг натижа ҳам вакилларимизни Осиё Кубоги финал босқичига олиб чиқади.

Осиё Кубогида қатнашадиган 16 жамоанинг 14 таси маълум. Булар: Малайзия, Вьетнам, Индонезия, Таиланд, Саудия Арабистони, Япония, Ироқ, Хитой, Уммон, БАА, Эрон, Жанубий Корея, Австралия ва Қатар.

Грандлар мағлубиятга учради

Футбол бўйича 2008 йил Австрия ва Швейцария яшил майдонларида ўтадиган Европа чемпионати саралаш баҳслари 4-тур учрашувларида бир қатор кутилмаган натижалар қайд этилди.

“А” гуруҳи: Бельгия ўз майдонида Озарбайжонни мағлубиятга (3:0) учратган бўлса, Қозоғистон Финляндияга бас кела олмади – 0:2. Сербия – Арманистон 3:0. Польша эса жаҳон чемпионати ярим финалчиси Португалиядан 2:1 ҳисобида устун келди.

“В” гуруҳи: Украина гуруҳ етакчиси Шотландия дарвозасига жавобсиз икки тўп йўллади. Италия ҳам Грузиядан уч очко билан қайтди – 1:3. Франция эса Саа, Анри, Анелька ва Трезегелар томонидан киритилган беш гол эвазига Фарер оролларини мағлуб этди.

“С” гуруҳи: Босния ва Герцоговина – Греция учрашуви ҳам йирик ҳисоб билан якунланди. Унда амалдаги қитъа чемпионлари сафарда ўйнашларига қарамай, мезбонлар дарвозасига тўртта жавобсиз тўп киритишди. Мальтанинг Венгрия устидан 2:1 ҳисобида ғалаба қозониши ҳам кўпчилик учун кутилмаган натижа бўлди. Туркия – Молдова 5:0.

“D” гуруҳи: Ирландия – Чехия 1:1. Словакия – Германия 1:4. Уэльс – Кипр 3:1.

“Е” гуруҳи: Ўтган турда Македония билан дуранг ўйнаган Англия бу сафар Хорватиядан мағлубиятга учради. Эдуардо ва Невилл (ўз дарвозасига)лар томонидан киритилган икки гол инглизларни Загребдан мағлубият билан қайтишга мажбур қилди.

Россия ҳам ниҳоят ғалабани нишонлади. Погребняк ва Сичёвлар томонидан киритилган голлар Гус Хиддинк шогирдларини Эстония устидан 2:0 ҳисобидаги ғалабасини таъминлади. Андорра – Македония 0:3.

“F” гуруҳи: Исландия – Швеция 1:2. Лихтенштейн – Дания 0:4. Шимолий Ирландия – Латвия 1:0.

“G” гуруҳи: Белорусь – Словения 4:2. Люксембург – Болгария 0:1. Голландия – Албания 2:1.

Қирқ ёшгача “муштлашмоқчи”

Америкалик таниқли чарм қўлқоп устаси Флойд Мейвезер-кичкина яна профессионал боксда ўн йил фаолият юритмоқчи.

“AllBoxing.ru” тарқатган маълумотларга кўра, у 2016 йилда ўзининг боксдаги йигирма йиллик юбилейини нишонламоқчи.

– 2007 йил февралда мен 30 ёшга тўламан. Тўғри, бу қарор ҳозирча кўпчиликни ажаблантираяпти. Лекин бир нарсани айтиб қўймоқчиман: Флойд Мейвезер-кичкина фаолиятини бошлаганда қандай имкониятларга эга бўлган бўлса, ҳозир ҳам шундай. Ўн йил олдинги тезлигим ва аниқлигим ўтган йилларда ошса ошдики, лекин пасайгани йўқ. Қолаверса, мен ўзимга етарлича тажриба тўплаб олдим.

Флойд айни дамда IBF версияси ярим ўрта вазнда чемпионлик камари соҳиби. 4 ноябрь куни эса у WBC чемпиони Карлос Балдомирга қарши рингга кўтарилади. Агар Мейвезер-кичкина бу жангда ғалаба қозонса, икки йўналиш чемпионлик камари соҳибига айланади.

Фазлиддин АБИЛОВ тайёрлади.

Рассом хандаси

Б.КАЛОНОВ ва А.ҲАКИМОВ чизган расмлар.

BELARUS
МИНСК ТРАКТОР ЗАВОДИ
Ўзбекистон Республикасидаги расмий дилери орқали
МТЗ “Беларус” ТРАКТОРЛАРИ
МИНИ ТЕХНИКА ва улар учун эҳтиёт қисмларни таклиф этади.

KAMMAZ ARSENAL
Манзилимиз: Тошкент ш., Братислава кўч., 11.
Тел.: 361-40-33, 361-40-90.
факс: 152-73-81. Сайт: www.uzkam.com

СП "FPI-Ташкент" сообщает об уменьшении Уставного фонда с 365670 долларов США до 180626 долларов США. Претензии принимаются в течении 2-х месяцев со дня опубликования объявления. Тел.: 152-55-82

СП ООО "NOVZA" сообщает об изменении правовой формы собственности с СП ООО "NOVZA" в ООО "NOVZA". По всем обязательствам СП ООО "NOVZA" будет отвечать ООО "NOVZA". Тел.: 108-29-49, 173-88-88

ООО "DEUTSCHE SERVIS" расположенного Мирзо Улугбекского района г.Ташкента реорганизуется в ИП ООО "DEUTSCHE SERVIS" и сообщает об уменьшении Уставного фонда с 742903485,12 сум на 610792971,15 сум (в эквиваленте 553765,79 долларов США). Претензии принимаются в течении двух месяцев со дня опубликования объявления. Тел.: 137-11-04

СП ООО "TOSHPLAST" сообщает об переименование на СП ООО "ALFAPLASTIK". Претензии принимаются в течении двух месяцев со дня опубликования объявления. Тел.: 58-04-29.

Тошкент вилояти Пискент тумани ИИБ томонидан "Зилола" савдо ишлаб чиқариш хусусий фирмасига берилган думалоқ муҳр ва бурчак штампи йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Утерянная лицензия АА №002192 на продажу спиртных напитков, выданная 11 ноября 2003 г. на ООО "XALQ DO'STLIGI" Чиланзарского района г.Ташкента, считать недействительным.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов туманидаги 315-мактаб томонидан 2002 йил Мамадалиев Рустам Рузимаматович номига берилган VN №0412218 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туманидаги 148-мактаб томонидан Клейнер Ирина Иосифовна номига берилган O'RB №0112007 рақамли шаҳодатнома дубликати йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Согласно постановления №1127-1 от 18 апреля 2005 года ЦККФРЦБ РУз, ДП "Hariram Trade", расположенная по адресу г.Ташкент, ул.Дружбы Народов, дом 41, сообщает о намерении приобретения акций следующих эмитентов:

Эмитент	Адрес эмитента	Кол-во акций	Тип акций	% от УФ
"Ташоблавтопарк" ОАЖ Таш.обл.	Ташкентская обл., Кибрайский р-н, пос.Гулзор, ул.Тинчлик	45000 штук	простая именная безналичная	51,03
ОАО "Келесский АТП" Таш.обл.	Ташкентская обл., п.Кук-Сарай	30809 штук	простая именная безналичная	100
"80-сонли Олмалик шаҳар автокорхонаси" ОАЖ	Ташкентская обл., г.Алмалык, ул.Мустакиллик, 22	95239 штук	простая именная безналичная, привилигированная без права голоса	100
"Чирчик автобус-таксомотор саройи" ХЖ	Ташкентская обл., г.Чирчик, ул.Максудова, 3	62753 штук	простая именная безналичная	100
OAJ "YOG'-MOY TA'MINOT" Тошкент ш.	г.Ташкент, ул.Э.Марамова, 50	27000 штук	простая именная безналичная	65,00

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Ағитай АДИЛОВ, Ўктам БАРНОЕВ, Фахриддин КАЛОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ, Ҳабиб ТЕМИРОВ, Ғафур ШЕРМУҲАММАД.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР: Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 136-58-83, 136-56-25, Котибият - 133-95-17, Реклама ва эълонлар - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04, Факс - 133-44-43, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17, 22-35-753; Андижон – 8-374-22-234-08; Бухоро – 8-365-22-644-61; Жиззах – 8-372-22-606-34; Навоий – 8-436-22-60-525; Наманган - 8 – 369-41-234-23; Фарғона – 8-373-61-221-97; Самарқанд – 8-366-2-33-70-57; Сурхондарё – 8-376-46-526-61; Сирдарё – 8-367-37-23-813; Тошкент – 8-371-136-56-21; Хоразм – 8-362-22-623-50; Қашқадарё – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар
Ⓗ -тижорат мақола

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Навбатчи: С.РАҲМОНОВ
Саҳифаловчилар: Р. ЁДГОРОВ, А. САФОНОВ
Бош мусаҳҳиҳ: Ҳ.ТОШХЎЖАЕВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2003 йил 20 ноябрда № 050 - рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба (“Ҳаёт”-илова), жума кунлари чиқади.

Буюртма Г-1218, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

E-mail: kishlokhayoti@mail.ru

Босишга топшириш вақти: 21.00.
Босишга топширилди:
Адади -12030

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

2 3 4 5 6